

75 éves az

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXVII. évf. 17.

(3792.)

2021. április 25.

Ára 220 Ft

ujember.hu

ujember@ujember.hu

A lelkekért égve tüzet gyújtani

Beszélgetés az aranymisés Cserhádi Ferenc püspökkel

Cserhádi Ferencet, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergombudapesti segédpüspököt pontosan ötven éve, 1971. április 18-án szentelte pappá Márton Áron erdélyi püspök. A papi szolgálat tapasztalatairól, a pasztoráció múltjáról és jelenéről beszélgettünk az aranymisés lelkipástorral.

– A Partiumban, Túrterebesen élte a gyermekkorát. Melyek voltak Isten hívásának zsengei, amelyek a papság felé vonzották?

– Meghatározó volt számomra a környezet, amelyben felnőttem: az akkor még háromezer lelkes katolikus egyházközség és szent életű plébánosa, sok jó káplánja, szülőfalum magyar közössége, a keresztény szülők és nagyszülők, a keresztény családi nevelés. Mindez hozzájárult hivatásom kibontakozásához.

Nem tudok felidézni különleges pillanatokat, amelyek a papságra indítottak. Hívatásomat a családomból, gyermek- és ifjúkorom közösségéből hozom.

(Folytatás a 2. oldalon)

Fotó: Merényi Zita

Befogadva és megélve az örömhírt

A budakalászi Szent Ferenc Karitászcsoport küldetéséről
5. oldal

Katolikus irodalomtankönyvsorozat indul

Már megrendelhető az első két kötet
7. oldal

Nem látványos, de nagy dolgok történnek

Beszélgetés Oroszné Obbágy Ritával a cigánypasztorációról
11. oldal

Balsai Móni az élet adta szerepekről. A reformáció ismeretlen városa: Torgau. Lágymányosi múltidéző

Csodás gyógyulás a Covidból, Isten dicsőségére

Látogatás a hétgyermekes Tóth családnál

A hétgyermekes Tóth család Szombathelyen lakik egy takaros kis családi házban. A szülők, Zoltán és Viktória a Magyar Schönstatti Családmozgalom tagjai. Az idei nagybőjtben megtapasztalták a legmélyebb szenvedést és az onnan való kiemelkedést az isteni kegyelem révén.

Húsvéthétén délelőtt kerestük fel a családot. Nagy a sürgés-forgás, az asztalon rengeteg házi sütemény, és készül a palacsintatorta. A húszéves Rezeda születésnapját ünneplik. Zoltánnal és Viktóriával, valamint a 21 éves Kamilla lányukkal a nappaliban, a házi szentély közelében beszélgetünk. Mindhárman mosolygósak, nyomát sem látni rajtuk, hogy nem is olyan régen átestek a Covid-betegsé-

gen. Viktória tizenkét napig volt lélegeztetőgépen, mélyaltatásban, élet-halál között lebegett.

(Folytatás a 8. oldalon)

Együtt járjuk az üdvösség útját

Vendégségben a Dunakeszi Görögkatolikus Parókián

Alig egy évtizede még csupán néhány akácfa állt azon a 750 éves temetőből kikanyarított füves területen, ahol ma a dunakeszi görögkatolikus közösség Szent Péter és Pál-temploma magasodik. 2012-ben tizennégy ember megváltotta a sírhelyét a tervezett templomba. Ez lett az a pénzalap, mely önrészként szolgált a folytatáshoz. Az emberek hittek abban, hogy itt templom fog épülni, és akkora

volt a hitük, hogy ki merték mondani: ebben a templomban szeretnének majd nyugodni a haláluk után. 2016-ban már a szentelést ünnepelték, 2019-ben pedig parókiai rangot kaptak. A gyarapodás azóta is tart. Hamarosan felépül a görögkatolikus óvoda, ahová hetvenöt gyerek fog járni. Bubrik Miklós parókusnál járunk.

(Folytatás a 12. oldalon)

Akkor is tudjuk, ő velünk van

Találkozás Tarjányi Béla biblikus professzorral

Tarjányi Béla teológust, biblikus professzort, a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat elnökét látogattuk meg otthonában. Az évek óta tartó betegség testi-lelki szenvedést hozott számára. Vajon mik a kapaszkodók ebben az állapotban? Hogyan tekint vissza az életére a professzor nyolcvankét kemoterápiás kezelés után?

– Évek óta hol erősebb, hol gyengébb, de szinte állandó fizikai fájdalomban él. Hogyan lehet ezt elviselni? Mi az, ami enyhülést hoz?

– Próbálok csökkenteni a fájdalmat, ez jelenti az orvoságonk bevetését vagy a megfelelőbb testhelyzet megválasztását. Menni bírok, de nagyon fáj, hát nem megyek. Fekve is addig keresem a megfelelő pozíciót, amíg kevésbé érzem rosszul magam.

Amennyire tudom, igyekszem a figyelmemet olyasmire irányítani, ami örömdetese vagy megnyugtató. Amikor a fájdalom nem túl erős, ez többnyire sikerül is.

A betegség kapcsán nyilvánvalóvá vált számomra, hogy sokaknak fontos vagyok, és szeretnek. Ezért hálás vagyok

az embereknek és a Jóistennek is. Megtapasztalom, hogy Isten szeretetét kapjuk, amikor az embertársaink szeretnek. A fájdalmakat érezve, és tudva azt, hogy szűnhetnek, változhatnak, de igazából nincs visszaút, felmerül a kérdés: vajon mire jó ez?

(Folytatás a 9. oldalon)

ISSN 0133-1205

21017

9 770133 120548

MAGYAR
KATOLIKUS
EGYHÁZ

EGYÜTT TÖBBET ADHATUNK

1%

Kérjük, támogassa adója egyházi 1%-ával a Magyar Katolikus Egyház szolgálatait!

Technikai szám:

0011

www.katolikus.hu

Keresztény életünk a liturgikus imából ered

A Szentatya február 3-án délelőtt folytatta az imáról szóló katekézisést. Azt hangsúlyozta, hogy a liturgiában, a liturgiával végzett ima is szervesen hozzátartozik a keresztény élethez. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását közreadjuk.

Kedves Testvérek, jó napot kívánok!

Az Egyház történetében többször is megjelent a kísértés arra, hogy egy olyan kereszténységet próbáljunk megvalósítani, amely a hívó belső életére korlátozódik, és amely nem ismeri el a nyilvános liturgikus

Ezért nem lehetséges keresztény lelkiség, mely nem a szent misztériumok ünneplésében gyökerezne. A katekizmus a következőt írja: „Krisztus és a Szentlélek küldetése – a Léleké, aki az Egyház szentségi liturgiájában az üdvösség misztériumát hirdeti, jelenva-

jelen van úgy, mint amikor meggyógyította egy beteg ember testrészét vagy végső rendelkezését meghozta az utolsó vacsorán a világ üdvösségeért.

A keresztény ember imája sajátjává teszi Jézus szentségi jelenlétét. Ami rajtunk kívül áll, az részünké válik: a liturgia ezt az étkezés oly természetes gesztusával is kifejezi. A misét nem lehet csak „hallgatni”! Nem helyes, ha valaki azt mondja, hogy „misét hall-

szertartások lelki jelentőségét. Ez a törekvés nemegyszer egy olyan vallásosság feltételezett nagyobb tisztaságára hivatkozott, amely nem függ a külső szertartásoktól, melyeket haszontalan vagy káros tehernek tekintett. A kritika nemcsak egy bizonyos rituális forma vagy a szertartás bemutatásának meghatározott módja ellen, hanem maga a liturgia, az imádkozás liturgikus formája ellen irányult. Valóban létezik az Egyházban bizonyos lelkiségi formák, amelyek nem tudták megfelelően integrálni a liturgikus dimenziót. Sok hívő, jóllehet szorgalmasan részt vett a szertartásokon, különösen a vasárnapi misén, hitéhez és lelkiéletéhez inkább más, jámborsági jellegű forrásokból merített táplálékot.

Az elmúlt évtizedekben jelentős előrelépés történt ezen a téren. A II. vatikáni zsinat *Sacrosanctum Concilium* kezdetű konstitúciója jelenti e hosszú út legfőbb állomását. Ez a dokumentum átfogóan és egységesen megerősíti az isteni liturgia fontosságát a keresztény életében, akik objektív közvetítést találnak benne, melyet az a tény követel meg, hogy Jézus Krisztus nem egy eszme vagy egy érzés, hanem egy élő személy és az ő misztériuma egy történelmi esemény. A keresztények imája konkrét közvetítéseken keresztül valósul meg, ilyen a Szentírás, a szentségek, a liturgikus szertartások, a közösség. A keresztény életben nem hagyhatjuk figyelmen kívül a testi és anyagi szférát, mert Jézus Krisztusban ez üdvözítő úttá vált számunkra. Úgy is mondhatnánk, hogy a testünkkel is kell imádkoznunk: testünk is rész vesz az imánkban.

lóna teszi és közli – az imádkozó szívben folytatódik” (A Katolikus Egyház katekizmus 2655.). A liturgia önmagában nem csak spontán ima, hanem valami több és eredetibb dolog: olyan cselekvés, mely az egész keresztény tapasztalatot megalapozza, s ezért az ima is esemény, történelem, jelenlét, találkozás. Krisztussal való találkozás. Krisztus a szentségi jelek által jelenvalóvá teszi magát a Szentlélekben: nekünk, keresztényeknek ezért van szükségünk arra, hogy részesedjünk az isteni misztériumokban.

Egy liturgia nélküli kereszténység – merem állítani – vélhetően egy Krisztus nélküli kereszténység. Nincs benne a teljes Krisztus. Még a legcspaszabb szertartásban is, mint amelyet egyes keresztények végeztek és végeznek a börtönökben vagy üldöztetés idején egy házba rejtőzve, Krisztus valóságosan jelenvalóvá teszi magát, és önmagát adja híveinek.

Éppen objektív dimenziója miatt a liturgia azt igényli, hogy odaadón végezzük annak érdekében, hogy a szertartás során kiáradó kegyelem ne vesszen el, hanem elérje mindenkinek a tényleges életét. A katekizmus nagyon jól kifejti: „Az imádság magába foglalja és elsajátítja a liturgiát az ünneplés alatt és után” (uo.). Sok keresztény ima nem a liturgiából származik, de mindegyik, ha keresztény, felteveli a liturgiát, vagyis Jézus Krisztus szentségi közvetítését. Valahányszor keresztelést végzünk vagy konszekráljuk a kenyeret és a bort az Eucharishtiában vagy szent olajjal megkenjük egy beteg ember testét, Krisztus van jelen! Ő az, aki cselekszik, és ő

gatni megyek”. A szentmisét nem lehet pusztán hallgatni, mintha csak nézői lennénk valaminek, ami úgy játszódik le előttünk, hogy be sem von bennünket. A misét mindig *ünnepljük*, és nem csak a pap ünnepli, aki vezeti a szertartást, hanem minden keresztény ünnepli, aki azt átéli. A központ Krisztus! Mi pedig mindnyájan – ajándékaink és szolgálataink sokféleségében – csatlakozunk az ő cselekvéséhez, hiszen ő, Krisztus a liturgia főszereplője.

Amikor az első keresztények elkezdtek istentiszteleti tevékenységüket, Jézus tetteit és szavait aktualizálták, hogy a Szentlélek fényével és erejével a kegyelem által elért életük Istennek felajánlott lelki áldozattá váljon. Ez a megközelítés igazi „forradalom” volt. Szent Pál a Rómaiaknak írt levelében így fogalmaz: „Tehát Isten irgalmára kérek titeket, testvérek, ajánljátok testeteket élő, szent és kedves áldozatul Istennek. Ez a hozzatok illő istentisztelet.” (Róm 12,1) Az életnek istentiszteleté kell válnia, de ez nem valószínű, ha különösen liturgikus ima nélkül.

Ez a gondolat segítsen mindnyájunknak, amikor misére megyünk: azért megyek, hogy közösségben imádkozzam, a jelen lévő Krisztussal együtt imádkozzam. Amikor például keresztelőre megyünk, ott Krisztus van jelen, ő az, aki keresztel. „De atyám, ez csak egy szép gondolat, egy üres frázis!” Nem, nem üres frázis. Krisztus jelen van, és a liturgiában együtt imádkozunk Krisztussal, aki ott áll mellettünk.

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News

(Folytatás az 1. oldalról)

Szülőfalum vallási életéről csak annyit mondanék, hogy akkori-ban első csütörtökön rendszeresen három-négyszáz gyermek gyönt, majd első pénteken reggel 7 órakor áldozott, mielőtt iskolába ment. A családban természetes volt, hogy ha a nagybőjtben valami miatt nem jutottunk el keresztúti ájtatosságra a templomba, akkor édesanyám kitétte a feszületet az asztalra, a sámedlire térdeltem, és az imakönyvből elimádkoztuk az ájtatosságot, s éppígy a rózsafüzért októberben. A templomban a vasárnap délutáni, májusi és júniusi litániákra a fiatalok is összegyűltek.

Összefoglalva: a vallásos lelkületet, amelyet manapság sok kispap inkább a szemináriumokban sajátít el, én már az anyatejjel, gyerekkoromban magamba szívtam.

Talán már negyedikes-ötödikes elemista koromtól eldöntött tény volt számomra, hogy pap leszek. Szerény körülmények között, nagycsaládban, apám keresetéből éltünk. Később is csak a sok jótévő anyagi segítségével tudtam eljutni a gyulafehérvári szemináriumba, amikor mellem állt egy szatmári plébános, a saját plébánosom és sokan mások. Szatmáron kezdtem el a gimnáziumot, harmadévre mentem át Gyulafe-

megtiszteltetésnek számított. Ő akkor még szobafogságban élt, a diktatúra emberei annyit mégis megengedtek neki, hogy a legrövidebb úton átmelessen a palotából a székesegyházba.

Ceremoniáriusi szolgálatom során sokszor fölmehettem hozzá a szobájába, itt püspöki díszbe öltöztethettem, aztán átkísérhettem a székesegyházba. Egy szent embert ismertem meg benne, aki hűségével és szenvedéseivel, a maga kiegyensúlyozott nyugodtságával, népének és Egyházának töretlen szeretetével tekintélylyé magasztosult, nem csak a papság, hanem az egész erdélyi magyarság számára.

Említettem teológiai tanárimat. Jól képzett emberek voltak, akiket megpróbált az élet. Ma már nehéz elképzelni, hogy milyen körülmények között tanulhattunk akkor. A tanárainkra felnéztünk. Tudtuk, hogy megszenvedtek a hitükért, a legtöbbben kitarítottak a nehéz időkben, megpróbálták továbbadni azt, amit lehetett. Elszigetelt, zárt világban éltünk, zsarnokság volt, képletesen szólva fűben, fában, ablaküvegben, „szabadban és szobában” (Illyés). Tudtuk, hogy megfigyelnek és üldöznek minket a hitünk, a magyarságunk, a papságunk miatt.

A városba ritkán jártunk, s ha éppen kötelező délutáni sétánk volt, akkor is csoportban haladtunk, reverendában és fejünkön a nagy karimájú fe-

gyulafehérvári székesegyház közepén, szentelő püspököm előtt, és omlottak a könnyeim. Amikor a szertartás közben a papok a fejemre tették a kezüket, egyre csak azt mondogatták, Feri, ne sírj, de nem tudtam mit tenni. Talán az örömkönnök keveredtek akkor a magasztos küldetés vállalásának leírhatatlan érzésével. A szülőfalumból legalább egy századnyi hívősereg érkezett a szentelésemre. Temérdek sok pap vett részt a szertartáson, életre szóló élmény maradt számomra mindmáig.

– Milyen volt a papi élete az első kápláni szolgálati helyeken, Kaplonyban, Máramaroszigeten?

– Mindkettő nagyon jó egyházköziség volt. Kaplony Árpád-kori település, később svábok is érkeztek a magyarok közé. Szentelésem után csak nehezen és elég sokára kaptam meg az állami működési engedélyt Bukarestből. Ebben közrejátszhatott, hogy az Erdélyi Magyar Egyházirodalmi Iskolának előbb szerkesztője, aztán elnöke voltam a teológián. Annak idején meghurcoltak minket, kispapokat azért, mert bemutattuk Passuth László könyveit, köztük a *Négy szél Erdélyben* címűt, egy olyan időben, amikor Erdély nevének a kiejtése is bűnnnek számított. A Securitate emberei akkor megígérték nekem, hogy nem leszek fölszentelt

hérvárra, édes szüleim áldozatos munkája révén és jótevőim támogatásával.

Nagyon hálás vagyok mindezért, s ötven év után azért is, hogy a Jóisten megadta a kegyelmet, hogy bennem már kezdetől fogva megszületett az elhatározás, pap leszek, és ezzel kapcsolatosan később sem voltak komolyabb kételeyeim. Köszönöm a Jóistennek azt a sok-sok kegyelmet, amivel az elmúlt ötven esztendőben elhalmozott.

– Gyulafehérvár más világ lehetett a szülőföldi élete után...

– Elkötelezett, hitből élő, hitből tanító tanáraink voltak. Márton Áron püspök atya, akit mi mindig kegyelmes úrnak szólítottunk, egyértelműen a példaképem lett. Amikor a teológiára kerültem, előszoretetl jártunk hozzá ministrálni. Aztán hodegetikát és szociológiát tanított nekünk, bűnszke vagyok arra, hogy a tanítványa lehettem. Különös örömmel tölt el, hogy később ceremoniáriusa is lehettem, ami abban az időben nagy

kete kalappal, amelyet valamelyik elődünktől örököltünk. Hatodév végén, a felszentelésem után mégis sírva hagytam el a teológia épületét, amely igazi alma mater, otthon volt számomra. Valóban csak a szépre és a jóra emlékezem, beleértve az ottani szemináriumi nevelést is.

Az se sokat zavart, hogy télen még a hó is befűjt a hálótermek rozoga és szellős ablakain keresztül. Csapvizünk nem volt, vödörökben hordtuk a vizet, lócákra tettük a mosdótálakat, így mosakodtunk. Hála Istennek, ma már ez elképzelhetetlen, megváltozott a világ, ugyanakkor sohasem éreztem, hogy az akkori nyomorúságos életnek valaha is kárát szenvedtem volna.

A későbbiek során, külföldön is megtanultam élni a bőséggel, de megtanultam beérni a kevéssel is.

– A pappá szentelésére emlékszik még?

– Mi az, hogy emlékszem! Máig elevenen él bennem. Nem tudom, mi történt velem, amikor ott térdeltem a

pap. Amikor ezt elmondtam Márton Áron kegyelmes úrnak, ő rám nézett, és nyugodtan csak annyit mondott: „Fiam, ez nem tőlük függ.” Az incidens után levelet írt Bukarestbe, hogy ne zavarják többé a tanítás rendjét, és ezután az izgató zaklatások megszűntek.

Kaplonyban mintegy három-négyszáz gyerek és fiatal minden vasárnap zsúfolásig megtöltötte az Ybl tervei alapján készült, kéttornyú templomot. Az egymást követő hit-tanórákon mintegy hetven-nyolcvan gyerek szorongott a lócákon. Ekkor már Sillye Jenő dalait is tanítottam, nyáron, amikor nyitva volt a templom, szinte zengett a falu a gyerekek harsány énekétől. Nagybőjtben, hétvégeken lelkigyakorlatokat tartottunk külön-külön férfiaknak, lányoknak, asszonyoknak, fiúknak, gyerekeknek. Ilyenkor szinte mindenki gyönt és áldozott.

– Hasonlóképpen történt Máramaroszigeten is?

– Itt híres volt a magyarság összetartása. Nyolc-tízezer magyar katolikus élt a Tisza

A lelkekért égve tüzet gyújtani

Beszélgetés az aranymisés Cserháti Ferenc püspökkel

menti városban az én időmben. Nagy magyar összetartás jellemezte őket: az emberek mégis toleránsak voltak egymással a soknemzetiségű és sokvallású városban.

Akkoriban sok román görögkatolikus is járt hozzánk a templomba. Ők nem álltak át ortodoxnak. Hat éven át 6 óra 15 perckor miséztem reggelként, de előtte már beültem a gyóntatószékbe. Ha öt gyónóm akadt, akkor közülük három biztosan román nyelven végezte a gyónását, ők voltak azok a görögkatolikusok, akik titokban megtartották a hitüket. Titokban még kereszteltünk is a görögkatolikus román családokban. Ezt persze nem anyakönyvezhettük, mert ha kitudódott, akkor az súlyos börtönbüntetéssel járt. De mit ad a Jóisten, Münchenbe kerülésem után jelentkezett nálam valaki, akit annak idején, még gyerekkorában titokban kereszteltem meg Máramarosszigeten, a görögkatolikus román családja kérésére. Münchenben aztán személyesen tudtam igazolni, hogy a keresztség szentségében részesítettem, és ennek még a tanút is meg tudtam nevezni. Egészen a Tisza partján áll a szigetkamrai szép kis templom, ahol plébánosom megbízásából szinte teljesen önállóan szolgáltam. Ezt annak idején sikerült teljesen felújítanunk és kiszabadítanunk a törmelékei közül. Egy erdei vasút sín párja közvetlenül a templom fala mellett haladt, talán még egy méter távolságra sem attól. Amikor megtudtam, hogy ezt az erdei vasúti forgalmat rövidesen megszüntetik, önkéntes emberekkel, fiatalokkal azonnal nekiláttunk, felszedtük a síneket, kerítést készítettünk belőlük, beépítettük a betonba. Májig is szilárdan áll.

Máramarosszigeten sok jó emberrel találkoztam, akikkel lehetett dolgozni. Ordináriusom meglehetősen félt az akkori hatóságoktól, és nemegyszer figyelmeztetett: Fiú, csak a gyóntatószékben és a temetőben szolgálj. Tudta, hogy a hatóságok szemében veszélyes dolog a fiatalokkal foglalkozni, és ez súlyos következményekkel járhat. Kérésének én akkor nem tudtam teljesen megfelelni, és buzgó plébánosommal együtt továbbra is több száz fiattal foglalkoztunk.

– 1979-ben kinyílt Ön előtt a világ. Pontosabban már égett a lába alatt a talaj...

– Az előbbiekből talán kiderült, hogy nehezen tudtam elviselni a zsarnokság korlátait és azt, hogy fiatal papként csak a gyóntatószékben és a temetőben tevékenykedjek. Valóban szolgálni akartam, pap akartam lenni, lelkipásztor, és nem csak a templom, a sekrestye falain belül. Nehéz döntés előtt álltam. Végül a Majna menti Frankfurtban kötöttem ki. Azonnal beiratkoztam a helyi jezsuita főiskolára, tanulni akartam, hogy aztán minél jobban megfelelhessenek szent hivatásomnak. Poszt-

graduális tanulmányaimat végül is Innsbruckban fejeztem be a Jóisten segítségével.

Németországban hivatalosan mint késői hazatérőt fogadtak, hiszen német származású vagyok, és a passzív német nyelvtudásom is megvolt, így még nyelvvizsgát sem kellett tennem. Egyetemi tanulmányaim során a félévi vakáció idejére Münchenben váltam átmeneti papi helyettesítésként. Egy jó esperes plébános mellé kerültem, aki hamarosan marasztalni kezdett.

ködött a Szabad Európa Rádió és a magyar emigráció sok központja. A misszió helyet, irodát adtam az *Életünk* újságnak (az európai magyar katolikusok nyomtatott havilapja – a szerk.), a főlelkésznek, a Pax Romanának és sok más egyesületnek, igyekeztem teljes erőbedobással dolgozni, és talán sikerült is egy kis magyar hazát teremteni a hontalanságban a müncheni magyarságnak.

Egyháztani tanulmányaimnak és főleg a *Lumen genti-*

– Később főszerkesztője lett az *Életünk* folyóiratnak...

– Miklósházy Attila SJ, a külföldi magyarokért felelős püspök, aki emellett a kanadai Torontóban még egyetemi tanár is volt, 1996-ban valóban megbízott a személyes képviselővel Európában. Így lettem a külföldi magyarok püspökének ügynevezett európai delegátusa, és röviddel ezután az *Életünk* főszerkesztője. A torontói magyar püspökkel nagyon jól össze-

vezetett végzem. Amit tudok és meg bírok tenni, azt valóban lelkesen teszem.

Miklósházy Attila SJ püspök nyugdíjba menetele után Erdő Péter bíboros úr Esztergomban püspökké szentelt, és a vatikáni rendelkezéseknek megfelelően a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia is megbízott a külföldi magyarok lelkipásztori szolgálatának ellátásával. Azóta járom a világot és folytatom a szolgálatot, amit még annak idején Mindszenty József bíboros, hercegprímás kezdett el, amikor – éppen 50 évvel ezelőtt, 1971-ben – emigrációba kényszerült.

Azóta már megszűnt az emigráció, és sokat változott a külföldi magyarok összetétele. Az igények is megváltoztak külföldön, de a jó magyar hívek továbbra is várják a jó magyar papot. A külföldi helyi püspökök komoly helyi nyelvismeretet, alkalmazkodási készséget és az integráció folyamatának felgyorsítását várják a hozzájuk érkező magyar papoktól. Nem könnyű feladatuk minden esetben nyitottságot és befogadó, integráló készséget kíván tőlük.

– A sokszínű Egyházban mi a papi hitvallása, ars poeticája?

– A külföldi pasztorációra is igaz ez a tétel?

– A külföldi pasztorációban a magyar papnak az apostoli küldetése mellett hazafias küldetést is vállalnia kell. Én itt egyáltalán nem valamiféle felszínese kokárdamagyarság-

„

A pap legyen tudós és jámbor.

Már gyulafehérvári kispap koromban is ezt vallottam, amikor 1970-ben, az Erdélyi Magyar Egyházirodalmi Iskola elnökeként megtartottam székfoglaló beszédemet a szeminárium aulájában, nagy közönség előtt

ra vagy melldöngetésre gondolok. Német származású vagyok, de a magyar kultúrában nevelkedtem és nőttem fel. Szülőfalum egykori plébánosától tanultam még gyerekkoromban: sváb vérbe oltott becsület magyar katolikusok vagyunk. Ennek megfelelően vallom, hogy a külföldi magyar papból sohasem hiányozhat a hazafias lelkipásztori buzgóság. Együtt kell élnie Szent István népével és a szívének is együtt kell lüktetnie a magyarság szívével. Nem véletlen, hogy az emigrációban kezdettől fogva igyekeztünk különös gonddal terjeszteni a magyar szentek tiszteletét, a tengeren túl templomokat nevezünk el róluk, megünnepeltük évfordulóikat és a nemzeti ünnepeket, ápoltuk magyar kultúránkat, népi hagyományainkat, szokásainkat és édes anyanyelvünket. E tekintetben egy volt a szívünk-lelkünk. A nép közé mentünk, magyar keresztény közösséget alkottunk. Ismertük egymást: együtt imádkoztunk, böjtöltünk, együtt dolgoztunk, szórakoztunk, ünnepeltünk. A cél továbbra is ugyanaz New Yorkban és Budapesten: az evangelizáció, a diakónia és a kommúnió, a közösség, külföldön a magyar keresztény közösség ápolása. Mindezeket túl a külföldi magyar papnak ismernie kell az adott ország vagy város társadalmát, az ott élő emberek mentalitását is, mert csak így lesz képes megvalósítani sajátos magyar lelkipásztori küldetését.

Kérdezte a papi ars poeticámat. Fél évszázad elteltével elmondhatom, hogy nálam az ügynevezett nyugati liberális teológiai szellem nem tudta kikezdeni a szülőföldemről hozott magyar és keresztény neveltetésemet, hitemet és vallásosságomat. Mindszenty bíborosunk szavaival vallom: „Isten irgalmából ugyanaz vagyok, mint aki voltam.”

Körössy László
Fotó: Merényi Zita

Pappá szentelése után pontosan 50 évvel, április 18-án Cserháti Ferenc püspök bemutatta aranymiséjét a budapest-gazdagréti Szent Angyalok-templomban

Tanulmányaim befejezése után aztán véglegesen is Münchenbe kerültem, egy nagyon jó német plébániára, ahol sok volt a fiatal és számos egyesület működött, de oldallagosan már ekkor is megbízást kaptam a helyi főegyházmegye főpásztortól a müncheni Magyar Katolikus Misszióra. Két év múlva ennek vezetője lettem plébánosi címmel, mivel elődöm, Eperjes Ernő atya akkor már sokat betegeskedett, és nyugdíjba ment.

Münchenben abban az időben köztudottan Nyugat-Európa titkos magyar fővárosának tekintették, mivel ott mű-

um tanulmányozásának köszönhetően az volt a felfogásom, hogy az egyházközség eleven organizmus, és ennek kialakításán kell munkálkodnom; sok kis eleven, élő sejt, egyesületre és csoportra van szükség benne, amelyek aztán együttesen alkotják az élő és eleven egyházközséget. Azon fáradoztam, hogy ez a híres müncheni úrnap körmeneteken, az egyházközségi májálisokon, a nagyszabású karácsonyi ünnepségeinken és egyéb közösségi rendezvényeinken valóban megnyilvánuljon.

dolgoztunk, a nagy távolság ellenére is remekül kommunikáltunk egymással. Ettől kezdve a Vatikán által szervezett nemzetközi konferenciákra és az európai migráns-pasztorációt érintő összeurópai lelkipásztori tanácskozásokra, majd később, a rendszerváltás után a hazai rendezvényekre is mindig engem delegált. A munkától sohasem vonakodtam, Márton Áron püspök jelmondata szerint: Non recuso laborem. Elmondhatom, hogy a lelkipásztori munkát a hobbimnak tekintettem, mindig élveztem, és a mai napig is él-

– A pap legyen tudós és jámbor. Már gyulafehérvári kispap koromban is ezt vallottam, amikor 1970-ben, az Erdélyi Magyar Egyházirodalmi Iskola elnökeként megtartottam székfoglaló beszédemet a szeminárium aulájában, nagy közönség előtt. Ma talán még hozzátenném a lelkipásztori buzgóságot, ahogyan Szent Pál apostol is példát adott rá.

Csak az tud tüzet gyújtani, akiben van tűz. Ha te magad nem égsz a lelkekért, hogyan akarod a Lélek tüzevel lelkesíteni őket? – szoktam mondogatni kispap testvéreimnek.

A BIBLIA ÜZENETE

Az Úr ismeri az igazak útját

Jn 10,11–18

Pásztornak lenni ma Magyarországon nem irigylésre méltó társadalmi pozíció. Birkának lenni pedig még kevésbé az. Jézus az evangéliumban pásztorról, akorlól és juhokról tanít, méghezozzá példabeszéd formájában. A példabeszéd lényege, hogy a látható, mindenki által megtapasztalt valóságból vett képekkel szól láthatatlan, rejtett valóságokról. Csakhogy a Jézus idejében egyértelmű képek – a pásztor-élet jelenetei – számunkra ma már nehezen értelmezhetők. Jézus magát azonosítja a pásztorral, s ebből következik, hogy mi a juhok szerepében találjuk meg a helyünket. De mit is jelent ez pontosan?

Jézus korában az emberek jelentős része pásztorokdásból élt. A birka nem a butaság és az önállótlan-ság jelképe volt, hanem a létező legnagyobb érték, amire gondosan vigyázni kell. A pásztor legtöbbször a család elsőszülött fia volt, aki gondját viselte a nyájnak, itatta, legelőt keresett neki. Palesztina kopár vidékein a pásztor – magyar társaitól eltérően – nem tereli a nyáját, hanem előtte megy, mert neki kell messziről észrevennie, hol nő a pusztában fű, hol van víz. Éjszakára a juhokat karámba terelték, melynek szűk kapujában megállt a pásztor, s feltartott botja alatt a juhok egyenként mentek be, míg ő megszámlolta őket. Ugyanabba a karámba több nyáját is beteretleek, s kora reggel, az éjszaka elmúltával a pásztor kiáltását felismerő vezér-űrű ment ki először, majd követte őt a nyáj többi juha is.

A korabeli kép ismeretében talán az értelmezés is könnyebb. Az evangélium egyik fő üzenete, hogy amikor a juhokkal azonosítjuk magunkat, az azt jelenti: Isten értékes, neki lefoglalt tulajdona vagyunk, ami annyira fontos, hogy az elsőszülött Fiú, maga az Isten Fia figyel rá. Ráadásul ő ismeri nyájának minden tagját. A hívő ember valódi vigasza a nehézségekben nem az, hogy Isten beavatkozik a világ sorsába, és egyszerre megszüntet minden rosszat, hanem hogy az 1. zsolttár szavaival élve „ismeri az Úr az igazak útját,” azaz életünkben semmi sem történik nélküle.

Az evangélium tanúsága szerint a mi pásztorunk úgy lett a nyáj gazdája, hogy odaadta érte az életét, hogy azután újra visszavegye: Jézus az Atya iránti és a juhok iránti – azaz irántunk való – szeretetéből mindent odaadott, s éppen a halál, önmaga látszólagos elvesztése lett a már elveszithetetlen életre vezető úttá. Ez tette lehetővé, hogy bevezessen, befogadjon minket az ismeretnek és a szeretetnek abba az egységébe, amely őt az Atyához kapcsolja. A juhok lehetősége, hogy kövessék a Pásztort oda, ahol Élet van: a Szentháromság belső életébe. A földön pedig ez az élet ott növekszik, ahol az ember képes önmagát elveszítve kapcsolódni: Istenhez, a másikhoz, önmagához. Engedjük, hogy a halállal, fásultsággal és elszigeteltséggel teli világ pusztaságában a jó Pásztor hangja vezessen minket az ő húsvéti útján az Élet, az újra megtalált kapcsolódás dús fűvű legelőire.

Baán Izsák OSB

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (17.)

A pap elvégezte a kis bemene-tet, és miután felmutatta az evangéliumot mint igazi bölcsességet, visszahelyezte az oltárra az evangéliumskönyvet. A hívek pedig egymást buzdítva kezdik énekelni: „Jertek, imádjuk Krisztust, és boruljunk le előtte!” Visszhangzanak ebben az úgynevezett szokásos kezdetnek a szavai, melyekkel az istentiszteleteinket kezdeni szoktuk. S ez óhatatlanul arra a már említett tényre utal, hogy hajdanán itt kezdődött a tényleges Liturgia. Érdemes azonban az emlékezetünkbe idézni, hogy mennyivel fontosabb Jézus Krisztus imádása. Ugyanis a Szent Liturgia az ő áldozatának megjelenítése, nem pusztán emberi imádkozás.

Ott rejtőzhet ebben a tényleges mozgásra való invitálás is: „jertek”. Ahogy a Melkita Görögkatolikus Egyházban a kis bemenetet nemcsak a papság végzi, hanem a hívek is (ahol nincsenek padok, ott ezt meg tudják tenni). A szentélyből kijövő papot a jelenlévők kísérik az egész templomban tartott körmenet folyamán, majd visszakisérik az iknosztázion ajtajához, hogy bemenjen azon, ők pedig oda-tömörülnek. Benne rejtőzhet az a mozgás is, amit egyes kárpátaljai templomokban lehet látni, igaz, kissé később. Amikor az analógionról (a felolvasóállványról, ami ideiglenes ambónak felel meg a nyugati Egyházban) a pap az evangéliumot olvassa, a gyermekek odagyűlnek köré, igyekezve megérinteni az evangéliumskönyvet vagy legalább a papot. Persze, bármilyen szépek és mélyek is ezek a szokások, nekünk nem kell követnünk őket. Maradjon meg minden egyházzrész a saját, örökölt és jól kialakított hagyományánál!

Ugyanez érvényes a másik buzdításra is. Ezen a ponton csak lelki értelemben történik meg a leborulás, amit a Szent Liturgiában egyébként sem szoktunk végezni. A nagybőjti szerdákon és pénteken végzett előszenteltek liturgiájában viszont a pap (a mi hagyomá-

nyunk és gyakorlatunk szerint csak ő, illetve a vele együtt szolgáló ministránsok) háromszor is leborulnak a szentségileg jelen lévő Úr Jézus előtt. Énekünk folytatása ugyanazt a gondolatot tartalmazza, mint a korábban elhangzott nagy himnusz vége: „üdvözíts minket”, Isten Fia. Igen, fontos ezt folyamatosan hangsúlyozni, hiszen ez az emberi élet legfőbb és végső célja. Nem lenne értelme az életünknek, ha nem az üdvösségbe torkollna. Ehhez viszont segítség kell. Ezért énekeljük vasárnap háromszoro-

san az alleluját ilyen bevezetéssel: „ki halottaidból feltámadtál”, hétköznap pedig így: „ki szenteidben csodálatos vagy”. A holtak közül feltámadt Jézus Krisztus az, aki „a halálból az életre és a földről az égbe átvisz” minket, amint a húsvéti kánonban énekelni szoktuk. Ő pedig már a szentek között van: csodálatos, a legcsodálatosabb, és bennünket is oda hív és vár.

Ebbe a gondolatmenetbe és szertartási rendbe illeszkedik az a tény, hogy a himnusz után tropár és konták következnek. Ezek az énekeink vasárnap természetesen a feltámadásról szólnak. Ünnepponapon az adott üdvörténeti eseményt elevenítik föl. Hétköznap viszont azt hívják segítségül, ugyancsak az üdvösség elérése érdekében, akinek tiszteletéről a pap szól.

Ivancsó István

EUCCHARISZTIKUS KONGRESSZUS

Az Eucharisztia ünneplése (103/6.)

Iulius Firmicus Maternus így értelmezi a kenet szót: „A halhatatlan kenet misztériumát tökéletesen ismerjük, (minthogy) feltárult előttünk az isteni akarat rendje. Eme kenet erejéből szállt az örök királyság és a menny királyi koronája a mi Urunkra. Arról pedig, hogy ki az, aki hatalmat kapott a föld kerekisége fölötti uralomra, és akit e tiszteletre méltó név fensége ékesít, arról egy másik jövődőlés világosít fel minket. Dávid ugyanis ezt mondja: *Miért dühöngenek a nemzetek, terveznek hiúságokat a népek? Fölkelnek a föld királyai, egybegyűlnek mind a fejedelmek az Úr ellen s az ő Fölkentje ellen.*” (De errore 23.)

Ezután a szerző hosszan ecseteli a Krisztus kereszthalála és feltámadása közötti három nap misztériumát – Krisztus harca a halállal –, majd idézi Szent Pál kérdését: „Halál, hol a te győzelmed? Halál, hol a te fullánkod?” (1Kor 15,55; vö. Óz 13,14), összekapcsolva a 24. zsolttár húsvéti értelmezésével és Dániel látomásának Emberfia-képével (Dán 7,13–14; vö. Jel 1,12–18). Az apologéta célja ezekkel a bizonyításokkal nem más, mint hogy rámutasson Krisztus kereszthalálának és feltámadásának céljára: „valójában Krisztus, az Isten Fia elszenvedte mindezt, hogy az emberi nemet kiszabadítsa a halál kötelékeiből (...), felfegyverezte az emberi testet a halál zsarnoksága ellen.” (De errore 24.)

A *Te Deum laudamus* krisztológiai részének egyik lényeges kijelentése – *Te legyőzted a halál fullánkját* – a feltámadás misztériumának abban az összefoglalásában található,

amelyet a *dicsőség királya* kifejezés magában rejt.

Végül idézzük fel az ókeresztény apokrif irodalom egyik fontos írását, a *Nikodémus-evangélium*, vagy: *Krisztus alvilágba való leszállása* című művet, amely hatással volt nemcsak a keleti ikonoteológiára és a nyugati feltámadás-ábrázolásokra, hanem rámutat arra is, hogy a viszonylag késői korban keletkezett irat fényében hogyan értelmelték a 24. zsolttárt mint Krisztus győzelméről szóló próféciát. Ebben az értelmezésben a kapuk az alvilág kapui: „Így beszélgettek egymással a Sátán és a Hádész, amikor a hatalmas szózat, mint mennydörgés, ezt harsogta: *Fejedelemségek, vezérek, nyissátok meg a kapukat és táruljatok fel örök kapuszárnyak, hogy bevonuljon a dicsőség királya! Hádész ezt hallván így szólt a Sátánhoz: Menj, ha oly hatalmas vagy, és állj ellent neki!* Kiment tehát a Sátán. Aztán ezt mondta Hádész démonjainak: *Jól szilárdítsátok és erősítétek meg a bronzkapukat és vasárákat, reteszeimet tartsátok, és mindannyian őrt állva figyeljétek: mert ha idejön, jaj nektek, fogságba hurcoltannteket!* (...) Ezt hallván az ósatyák mindannyian elkezdték gyalázni őt, mondván: *Mindent felfaló és kielégíthetetlen, nyílj meg, hogy bejöjjön a dicsőség királya.* Dávid, a próféta mondta: *Nem tudod, te vak, hogy én jövőndöltem e szavakat, míg a világban éltem: Fejedelemségek, nyissátok meg a kapukat! Izajás mondotta: Én is előre láttam ezt (...)* Emberként jött be a dicsőség királya (...).” (V. (XXI.))

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Chanel Szent Péter

Április 28.

A francia forradalomban, amely 1789. július 14-én, a Bastille elleni támadással kezdődött, s hamarosan az egész országra kiterjedt, nemcsak a királyi trón dőlt össze, hanem nagyon sokan távolodtak el Istentől és az Egyháztól is. Ezért megindult az új misszió.

Jean-Claude Colin 1816-ban nővérkongregációt, 1824-ben pedig papokból álló kongregációt alapított Franciaország lelki nyomorúságának enyhítésére. A vallási megújulás időszakában a missziók iránti érdeklődés is megnőtt Franciaországban. XVI. Gergely pápa, aki bíborosként a Hitterjesztési Kongregáció vezetője volt, állandóan új misszionáriusokat keresett. Amikor Colin atya benyújtotta kérelmét, hogy a pápa hagyja jóvá az új papi kongregációt, a jóváhagyással együtt megbízást is adott nekik arra, hogy menjenek a föld egy olyan részére, ahol még soha nem jártak hittérítők: a Csendes-óceán szigetvilágába.

Az első marista missziósok között, akik Jean-Baptiste-François Pompallier püspökkel 1836 karácsonyán indultak útnak, ott volt a harminchárom éves Chanel Péter is. A missziós csoport Le Havre kikötőjéből indult, és Tahiti szigetén kötött ki. Csakhogy ott evangélikus igehirdetőket találtak, akik néhány évvel korábban érkeztek a szigetre, és elkergették a maristákat avval, hogy keressenek maguknak más területet. Ugyanígy jártak Tonga szigetén is, míg végre Tahititől háromezer kilométer-

nyire nyugatra, a Wallis- és Futuna-szigeten megállapodhattak.

A szigetlakókkal való hosszas tárgyalás után a törzsfőnök, Niuliki úgy határozott, hogy Pétert és laikus testvérét befogadja Futuna szigetére. A többi missziós továbbhajózott a Wallis-szigetre, a püspök pedig Új-Zélandra utazott. Péter atya számára nagyon nehéz időszak következett. Teljesen magára hagyatva kellett elkezdenie tanulni a helyi nyelvet, hogy az evangéliumot hirdethesse. 1839-ben, másfél éves vesződség után így írt működéséről: „Húsz kereszteselés – négy felnőtt, a többi gyermek, és mind-egyik közvetlenül a halála előtt –, ez az egész aratás, amelyet tizenhét hónap után felmutathatok.” Jámorságával, a betegek mellett szolgálataival azonban elnyerte a szigetlakók jóindulatát, akik „jószerű embernek” nevezték.

A törzsfőnököt körülvevő vének tanácsa félteti kezdte tekintélyét, és veszedelmesnek nyilvánította a papot azzal az indokkal, hogy elvonja az embereket az ősök hitétől és szokásaitól. Ezért azokat, akik Pétert követték, gúnyolták, bántalmazták és üldözni kezdték, nem egynek fölgújtották a kunyhóját. A törzsfőnök is Péter ellenségévé vált, amikor rájött, hogy egyik fiát megtérítette. Egy reggel egyik főembere és két másik férfi Péter kunyhójához ment. Egyikük beteget színélve gyógyszert kért, de amikor a pap lehajolt, hogy megkeresse az orvosságot, lesújtottak rá. A legkisebb ellenállást sem fejtette ki, hanem így sóhajtott föl: „Ez nekem jó!” A főember baltával végzett vele.

Amikor a hír eljutott Tahitira, a francia tengerészeti támaszpont parancsnoka készülődni kezdett, hogy megtorolja a gyilkosságot. Ám Pompallier püspök tiltakozott ez ellen; csak annyit kért a törzstől, hogy adják ki Futunáról Péter holttestét és használati tárgyait.

Néhány évvel később Futuna- és Wallis-sziget egész lakossága katolikus lett.

L. K.

A hét liturgiája

B év

József, a munkás emléknapja (Fülöp, Jakab) – ApCsel 13,44–52 – Jn 14,7–14 vagy Ter 1,26–2,3 – Mt 13,54–58.

MÁJUS 2., HÚSVÉT 5. VASÁRNAPJA (Szent Atanáz püspök és egyháztanító, Zsigmond) – ApCsel 9,26–31 (Saul Krisztus megjelenése átalakítottá üldözőből apostollá.) – 1Jn 3,18–24 (Az az ő parancsa, hogy higgyünk és szeressünk.) – Jn 15,1–8 (Aki bennem marad, és én őbenne, az bő termést hoz.) – Zsolozsma: I. zsolttárhét – Énekrend: Ho 89 – EE 550, 416, Ho 89 – EE 111, Ho 134 – EE 651, Ho 88 – EE 106.

ÁPRILIS 25., HÚSVÉT 4. VASÁRNAPJA (Szent Márk evangélista) – ApCsel 4,8–12 (Nem adatott más név, amelyben üdvözülhetünk.) – 1Jn 3,1–2 (Isten gyermekei majd színről színre látják a mennyei Atyát.) – Jn 10,11–18 (A jó Pásztor életét adja juhaiért.) – Zsolozsma: IV. zsolttárhét – Énekrend: Ho 85 – EE 551, 416, Ho 85 – EE 101, Ho 142 – EE 553, Ho 205 – EE 224.

ÁPRILIS 26., HÉTFŐ (Ervin, Klétusz) – ApCsel 11,1–18 – Jn 10,1–10.

ÁPRILIS 27., KEDD (Zita, Marianna) – ApCsel 11,19–26 – Jn 10,22–30.

ÁPRILIS 28., SZERDA – Chanel Szent Péter áldozópap és vértanú vagy Montforti Grignon Szent Mária Lajos áldozópap emléknapja (Valéria) – ApCsel 12,24–13,5a – Jn 12,44–50.

Egymást segítő, összeforrott közösség a budakalásziaké. Tagjai belső összetartozásban élnek, így válnak a gyerekeik is közösségi emberré. Jól érzik magukat együtt, de nem érik be ennyivel. „Jó dolog, hogy segítjük egymást, de mi van azokkal, akik nem templomba járók, akik nem cserkészek, akik nincsenek benne a közösségeinkben?” – tette fel a kérdést Kelemen László plébános. A 2015-ben alapított Szent Ferenc Karitászcsoport hivatása az lett, hogy a plébániai közösségen kívül élőkhez is eljussanak.

A falu sajátosságait városként is őrző agglomerációs település két plébániája nemcsak a plébános személye miatt tartozik össze, a közösség is egy. A Szent Kereszt Felmagasztalása-templom és a szentistvántelepi Szent István-templom lelkipásztora is Kelemen László. Amikor 2017-ben Budakalászra került, közös munkával folytatódott a karitászcsoport formálódása. Patrónusrendszert alakítottak ki, kapcsolatot kezdeményeztek a Gálfi Béla Kórház Pszichiátriai Osztályának dolgozóival és betegeivel, és elhatározták, hogy igyekeznek nyitottabbá, elfogadóbbá tenni a környezetükben élő emberek gondolkodásmódját az autizmussal és a demenciával élőkkel, valamint a teremtésvédelemmel kapcsolatban. Ma is ezekkel a tevékenységekkel egészítik ki a karitász által hagyományosan felvállalt szolgálati területeket.

Kelemen László plébános, Soósné Erdő Klárával, a Szent Ferenc Karitászcsoport vezetőjével és Kun-Fügedi Krisztina mentálhigiénés szakemberrel beszélgetünk arról, honnan és hogyan indultak. „Jók voltak az alapok – meséli Laci atya. – A korosztályonként és életállapotunként szerveződött közösségek között megvan az egymásra figyelés, az együttműködés, az összetartás. A sok kis csoport közös nevezője a plébánia. Egy-egy családi napon vagy táborban összeérnek a szálak, ilyenkor együtt vannak az idősek, a fiatalok, a családok. A hétköznapi napokban mindannyian éljük a munkás életünket a magunk területén, de ki tudjuk fejezni az egységünket.” Összetartják a közösséget az évek óta meglévő, jól működő szokások is. „Ha egy családba gyermek érkezik, hat héten át komatálát visznek nekik a többiek, karácsonykor pedig elmaradhatatlan a cipősdobozos ajándékgyűjtés, a süteménykommandó. Azt is észrevesszük, ha valaki megbetegszik, megcsúszik. Egy közösségként járunk templomba. Ha valaki nincs ott a misén, hiányzik, ezért utána megyünk” – teszi hozzá Klára. A csoport tagjaiban idővel egyre inkább megerősödött az igény, hogy nyissanak a külvilág felé. „Úgy éreztük, a közösségen belül már sokat tudunk egymásról, rendszeresen találkozunk, beszélgetünk, de a köreinken kívül nem látunk tisztán. Elkezdtünk kapcsolatot építeni a helyi családsegítő szolgálattal, a védőnőkkel, az önkormányzat szociális részlegeivel, a faluházzal, a helyi általános iskolával, az egészségházal, az idősek klubjával és a civil szervezetekkel. Az akkori régióvezetőnk tanácsára megismertük a *kontyhiradó* fogal-

Befogadva és megélve az örömhírt

A budakalászi Szent Ferenc Karitászcsoport küldetéséről

Soósné Erdő Klára

Kun-Fügedi Krisztina

mát. Valóban, ha az ember nyitva tartja a fülét, a szemét, eljut hozzá a hír, hogy hol lenne szükség segítségre. A sokoldalú együttműködésnek köszönhetően kialakult egy széles támogatotti körünk, amelybe magányosan élők, idősek, betegek, hajléktalanok, hátrányos helyzetű családok tartoznak. Ahogy egyre messzebb jutottunk ezen az úton, megismertük Budakalászt egy másik arcát, elértünk a település peremére, észrevettük a rendezett utcák és az új házak között a roskatag épületeket is. Sok helyen élnek szükségét szenvedők, és ettől megváltozott a mi látásmódunk is. Ma már karitászcsoportként járunk, és észrevesszük, amit korábban esetleg nem is akartunk meglátni. Megdöbbentő volt számunkra szembesülni azzal, hogy egy ilyen fejlett és gazdag településen is élnek emberek víz, áram, csatorna nélkül.”

A létrejött patronálórendszerben nagyon fontos, hogy mindig odaálljanak a segítségre szorulóknak mellé, és kísérik őket. 2016-ban történt, hogy az egyházközség egyik tagja, a Szentistvántelepi Általános Iskolában tanító Andrásfalvy Etelka kérésére a karitászcsoport elköltözték az iskolai színi-játékos csoportot a pszichiátriára. A Gálfi Béla Kórház Duna-parti osztálya a településtől távol, a Duna és a Szentendrére vezető országút közötti területen található. Az itt élő betegek láthatatlanok a társadalom számára, messze élnek az egészségesek világától. A karitászcsoport által elindított kapcsolatépítés közelebb hozta a mentális problémával küzdők mindennapjait a körülöttük élőkhöz, oldani próbálta az izolációt. Az első színielőadást sok másik követte, havi rendszerességgel koncerteket, bűvész-, tánc- és népdalesteket szerveztek a budakalásziak a betegeknek. A következő lépés az volt, hogy havonta egyszer szentmisére kísérték az intézetből az érdeklődőket, akikkel az osztályon egy szülő foglalkozott hitoktatóként. „Autóval hozzuk ki a beteget a kórházból, és már út közben elkezdődik a beszélgetés. A misén nekik szóló gondolatok is elhangzanak a prédikációban, részt vehetnek a zenei szolgálatban, amelyre ők is tudnak készülni a hittanórákon, végül pedig ott vannak a betegek a hívek gondoskodásából megvalósuló aga-

A közösségek között megvan az egymásra figyelés, az együttműködés, az összetartás

pén is. Így igazán otthon érzik magukat a templomban. Kiszabadulhatnak az elzártságukból, új emberekkel találkoznak. Fontossá vált ez a kapcsolódás a betegek és a közösség között. Mélyíti és még személyesebbé teszi a velük való kapcsolatot a névnaposok meglátogatása és felkösztöntése. A betegek ki vannak éhezve az emberi kapcsolatra. Nagyon fontos számunkra a rendszeresség, minden újabb látogatással azt érzik, hogy törődnek velük, számítnak valakinek” – mesélik mindhárman.

Az egymásra hatás kölcsönös. Klári, a karitászcsoport vezetője arról mesél, hogy családi érintettségé révén benne eleve megvolt a nyitottság és a nagyfokú empátia a betegek iránt, ami most tovább mélyült. „Tanúja voltam a zene hatására születő csodáknak, annak, hogyan tárul fel valaki számára világ. Az emberek arcáról leolvasható a felszaba-

dulás, az öröm. Van, aki csendben sir, mások csak úgy ott vannak, együtt vagyunk, és mélyen kapcsolódunk egymáshoz, ott van köztünk a Szentlélek. Nekem nagy élményt jelentettek ezek a koncertek.” Laci atya úgy fogalmaz: már kezdő papként felismerte, hogy a kórházi szolgálat végzéséhez az embernek dolgoznia kell magán, mert csak így tud kellő figyelemmel jelen lenni a betegágyánál. Kriszti, aki hivatása szerint mentálhigiénés szakember, azt hangsúlyozza, milyen fontos felismerni, „hogy vékony a határvonal közöttünk, bármelyikünk kerülhet ilyen helyzetbe, bármelyikünk életében megcsúszhat valami. Óriási élmény, hogy együtt tudunk sírni és örülni” – teszi hozzá.

A karitászcsoport igyekszik minél több tevékenységbe bevonni a fiatalokat, a gyerekeket is. Klári és Kriszti számára fontos, hogy figyeljenek

arra, mi játszódik le a gyerekekben egy-egy látogatás alkalmával. Mindkét édesanya úgy tapasztalja, a gyerekek különösen nyitottak és érzékenyek, de az elején mindig van bennük egy kis félelem. Bizonytalanok, nem tudják, milyen körülményekkel találkozhatnak majd a kórházban, és hogyan lehet egy ilyen helyzetben jelen lenni. Ezért a találkozók előtt sokat beszélgetnek velük. A gyerekek kérdeznak, érdeklődnek, hogyan jutnak emberek ilyen helyzetbe. Fokozatosan megértik, miért fontos ez a kapcsolattartás, hogyan tudnak segíteni a karitászcsoport tagjai az intézetben élők életminőségének javításában, abban, hogy minél több megmaradjon a beteg életében abból, amit azelőtt a magukénak tudhattak. Mindenki, aki koncertet adni jön ide, megtapasztalja, hogy a pszichiátriai betegek ugyanolyan emberek, mint bárki más. Akik segíteni jönnek, láthatják, hogy egy-egy itt élő emberben milyen gazdag belső valóság rejlik. Az előadóművészek távozásakor szinte mindig úgy érzik: „Többek kaptunk, mint adtunk.” Fölémlegetik, milyen nagy tapsal köszönték meg a koncertélményt a betegek, és mindig elmondják azt is, hogy nagyon szívesen jönnek ide újra. A karitászcsoport legújabb kezdeményezéseit összefoglalóan szemléletformálásként írhatjuk le. Az elmúlt néhány évben felismerték, melyek azok a területek, ahol leginkább

szükség van a településen élők szemléletének formálására. Ilyen például a teremtésvédelem, az autizmus, a hajléktalanság, a demencia. Laci atya arról beszél, hogy mindig az első lépés megtétele a legnehezebb. Először is kell egy semleges terep, egy hely, ahová inkognitóban elmehetnek az érintettek. Itt szakértők tartanak ismeretbővítő előadásokat, és lassan megnyílhatnak a résztvevők, végül pedig létrejön az önszervező kör, ahol már személyre szabott válaszokat és segítséget kaphatnak a nehézségekkel küzdők. Az autizmussal kapcsolatos szemléletformálás esetében a Csillagfény kórus koncertje jelentette az első alkalmat. A Hajléktalan Jézus-szobornál tartott ima és a Vecsei Miklóssal folytatott beszélgetés pedig a hajléktalanok elfogadásában, megértésében segített. A településen több helyen is elérhető és kikölcsonőzhető az úgynevezett demencia-hátizsák, amelyben gondosan összeállított tájékoztatóanyagot helyeztek el a betegségről és a segítséget jelentő terapiákról. Így bárkinek lehetősége adódik arra, hogy otthona csendjében, nyugodt körülmények között ismerkedjen a témával, szakszerű és valódi kapaszkodót jelentő válaszokat kaphasson a kérdéseire.

A karitászcsoport teremtésvédelmi programja egy nyolcszáz résztvevős ökonappal indult, amely témahétté fejlődött, nyomában pedig ökokörök alakultak. A közösségi kezdeményezések újabb összetartozásokat hívtak életre. Így működik ez a karitászcsoport is. A tizenöt-húsz önkéntes havonta találkozik a plébánián. Tavasszal és ősszel közösségi napot tartanak egy-egy lelki téma feldolgozásával, szemléltető előadással, továbbképzéssel. Szentmise, ebéd és sok-sok beszélgetés is része a programnak. Ezeket a találkozásokat alkalmakkal zárandoklatok, közös kirándulások és imaalkalmak egészítik ki. Klárinak, Krisztinek és Laci atyának is sokat jelent, hogy a közösségekbe tartoznak. Klári a tanulás fontosságát hangsúlyozza. „Sokszor reménytelennek látszó ügyekkel találkozunk, és az önkéntesség kiszámíthatatlansága jellemzi az életünket. De eddig mindig megoldódtak a nehézségek, mindig voltunk annyian, ahány segítőtőre szükség volt. Folyamatosan tanulom, hogy merjek ráhagyatkozni a gondviselésre, merjek bízni benne. Amikor kevesen volnánk, a Jöistén mindig ott van velünk.” Kriszti a személyes élete alakulásáért is hálás a karitászcsoportnak. „Pár éve költöztünk ide, senkit nem ismertünk. A karitászmunka segítségével lett igazán az otthonom a város, így tettem szert rengeteg kapcsolatra. Ajándék, hogy részt vehetek ebben a munkában. Jó a társaimmal együtt gondolkodni, és jó otthon lenni Budakalászon.” Laci atya úgy fogalmaz, számára „így kerek a világ. Jó megélni, hogy amit a csoport felvállal, az megy előre. Öröm látni, hogy a plébániai napon egymás után érkeznek a családok, amelyek a karitászcsoport révén kerültek közel hozzánk. Nemcsak befogadjuk az örömhírt, hanem próbáljuk megélni is.”

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

Küldetés a legkiszolgáltatottabbakhoz

A gyöngyösi Autista Segítő Központ történetéről

Húsvéti lapszámunkban bemutattuk az autistákat nevelő intézetegyüttest. Mostani írásunkban Szabó József (képiünkön) ferences szerzetesnek, a központ lelki igazgatójának ismertetése alapján az intézmény megalapításáról és húszéves történetéről olvashatnak.

Az Autista Segítő Központot 1999-ben a Kapisztrán Szent Jánosról Nevezett Ferences Rendtartomány hozta létre, amely 2006-ban, amikor összevonták a másik magyarországi ferences rendtartománnyal, fölvette a Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány nevet. Ma ez utóbbi a fenntartója és a működtetője az autistákkal foglalkozó intézménynek.

Az épületegyüttes egy része középkori, más része újkori eredetű. A déli oldalon elhelyezkedő templom szentélye a XIV. században épült, a kolostoregyüttes nagy része pedig az 1700-as évek elején. A szerzetesrendek feloszlátasakor, 1950 szeptemberében a testvéreknek ki kellett költöznüik a házból. Az itt őrzött műemlék könyvtári anyagot ekkor átszállították a Mátra Múzeumnak helyet adó Orczy-kastélyba, majd a 70-es években visszavitték. A kommunizmus alatt az épületben kollégiumot és napközi otthonos iskolát is működtettek. Az akkori kollégisták a találkozóikon beszámolnak arról, hogy milyen korlátozottságok között éltek itt, például az egyik épületrészből nem mehettek át a másikba. A néhai kolostorban kapott helyet akkor a városi könyvtár is.

1991-ben a parlament törvényt hozott arról, hogy az egyházi ingatlanokat vissza kell adni az eredeti tulajdonosoknak, főként azokat, amelyek alkalmasak valamilyen funkció betöltésére, például az oktatásra. Össze kellett írni, mely épületek voltak az államosítás előtt a ferencesek ne-

vén. Ez hatalmas munkát jelentett, Hegedűs Kolos tartományfőnök és Magyarai Erzsébet feszült neki a feladatnak. Az idősebb szerzetes testvérek Gyöngyösön nőttek fel, így a ferencesek miattuk is ragaszkodtak ahhoz, hogy visszakapják a gyöngyösi kolostort.

A tartományfőnökségnek Gyöngyös városával folytatott tárgyalásai után a minisztérium jóváhagyta a megállapodást. Ezzel a döntéssel a városi könyvtárat ki kellett költöztetni a kolostorból. A 90-es évek közepén a rend visszakapott már néhány épületrészt. Az alsó szinten akkor hittantermeket alakítottak ki a ferencesek, az emeleten pedig a testvérek laktak. 1990-től élt itt Benjamin atya, 1991-től ide helyezték Teofil és Atanáz, majd Achilles atyát. 1992 és 1995 között Bernardin és Donát testvér, 1996-tól Ábel és Miklós atya is a kolostor falai között lakott.

1998-ban a ferencesek visszakapták a teljes épületet. Ez nagy örömet jelentett számukra, de óriási feladattal is járt: ki kellett találniuk, hogy mit kezdenek a hatalmas ingatlanl. Háromféle terv körvonalazódott, miután világossá vált, hogy teológiai képzést nem indíthatnak itt, hiszen Szegeden már működtettek egyet. Felmerült az a gondolat, hogy szenvedélybetegnek alakítanak ki gondozóközpontot, de nagyon közel voltak a kocsmák. Egyházi restaurátorképzőnek és műhelynek is szánták az épületet, ám a berendezéshez egymillió forintba lett volna szük-

ség, és a püspöki kar támogatása is kellett volna hozzá. A gyöngyösi nagy egyházi életre számítottak, kollégiumról álmódóztak, de a város vezetése nem támogatta a középiskolai kollégium kialakítását. A jövő tervezgetését az is megnehezítette, hogy az épület borzalmasan leromlott állapotban volt. A kvadrumból több száz teherautónyi földet kellett elhordani, lógott az összes vezeték, egyetlen kapcsoló sem működött.

Aztán egy nap fölkereste a ferenceseket a budapesti pasareti plébániához kötődő Ebner család, akik autista gyereket neveltek. Először krízisintervenciós ellátást képztek az épületbe. A segélyszervezetek és a Szociális és Családügyi Minisztérium, illetve személyesen Harrach Péter miniszter támogatója lett az elképzelésüknek. Később Ebnerék, az alapítók álma az volt, hogy a központ életre szóló ellátást adjon az autizmussal élőknek. Az egészségügyi intézmény működtetése azonban háromnegyszeres kiadást jelentett volna. 2003-ig a provincia több mint 250 millió forintot fordított az épületre, ebből 60 millió forinttal a Szociális és Családügyi Minisztérium, 130

revelt az elképzelések között, de ez is civil szervezet. Hosszú tárgyalások után alakult ki a végső megoldás, hogy a ferences rend legyen az alapító, a fenntartó és a működtető is. Az alapító okirat 1999 szeptemberében keletkezett.

Megkezdődött a tervezési folyamat. A műemléki előírások és a szociális intézményi előírások azonban sok szempontból különböznek egymástól, így nagyon nehéz volt az épületet úgy kialakítani, hogy mindkét igényrendszernek megfeleljen. 1999-ben nekiláttak az épület felújításá-

sére, de nehézséget jelent mostanában, hogy az autizmus szakirányon végzett, jól képzett gyógypedagógusait sokszor magasabb fizetésért más intézményekbe hívják dolgozni. A gyöngyösi központot sokan támogatják az Autisták Egyenlő Esélyeiért Alapítványon keresztül, többek között Gyöngyös városa, valamint a Mol alapítványai is.

A városnak is meg kellett szoknia az autista gyerekek jelenlétét, viselkedését, és ez nem volt könnyű folyamat, a kezdeti időszakban sok kínos eset történt. 2011-ben Szilvási Zsuzsanna lett az intézmény igazgatója, aki különböző programokkal segítette az összehangolódást. A *Kék séta* nevű kezdeményezés is az ő nevéhez fűződik. Hogy miért kék? Mert a kék turistajelzősen közösen kirándulnak az érdeklődők és az ellátottak a Kékes-tetőre. Ráadásul a véletlen játékként világszerte éppen a kék az autizmus színe. Az Autista Segítő Központ 2012 decemberétől minden évben köszönő műsort rendez a Kolping-házban, melyen rengeteg érdeklődő vesz részt. Az intézmény udvarán tartott hagyományos gyermeknapokon pedig együtt játszhatnak a város és az intézmény fiataljai. Mára a ferences fenntartású intézmény szerves része lett a város életének.

A rend megbarátkozott ezzel a legkiszolgáltatottabbakhoz szóló, különleges küldetéssel, minden tartományfőnök a szívén viseli az intézmény sorsát. Ma már szinte elképzelhetetlen volna, ha nem hozzájuk tartozna az autizmussal élőket támogató központ.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

millió forinttal pedig a Renovabis, a német püspökkari konferencia közép- és kelet-európai szolidaritási segélyszervezete járult hozzá a felújításhoz.

További kérdés volt, hogy ki legyen az intézmény fenntartója és alapítója. Egyházi fenntartóval egyházi normatív kiegészítésre volt jogosult az intézmény, alapítványként viszont erre a forrásra nem számíthatott volna. Az Autisták Érdekvédelmi Egyesülete is lehetséges fenntartóként sze-

nek. 2001-ben érkeztek meg az első gyerekek az otthonba. 2002-ben az átmeneti otthon, 2003-ban az iskola, 2004-ben a tornaterem és az ebédlő kialakítása történt meg. Az intézményhez tartozó lakóotthon 2008-tól vált üzemképessé Kárcsondon.

Vannak olyan civil munkatársak, akik már az első gyerekek érkezése óta az intézményben szolgálnak. Az előírások szigorodásával egyre nagyobb hangsúlyt helyez a vezetőség a dolgozók képzé-

„Jézus a barátom”

Fodor András püspöki helynök aranymiséje Debrecenben

Fodor András, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye püspöki helynöke hálaadó szentmisét mutatott be pappá szentelésének 50. évfordulóján, április 14-én a debreceni Szent Anna-székesegyházban Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök, egyházmegyei paptársai, munkatársai, barátai részvételével.

Erre az ünnepi alkalomra jelent meg *Életem zárandokútja a földön* című önéletrajzi kötete, amellyel minden jelenlévőt megajándékozott, azaz a szándékkal, hogy minél többen felfedezzék Isten nagylelkűségét és

segítségét az akadályok leküzdése közepette saját életükben is.

Fodor András természetfotózással is foglalkozik – így az aranymisés kártyákon a természet csodáiban gyönyörködhetnek a vendégek.

András atyát Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök köszöntötte a szentmise elején. A főpásztor hálát adott a helynök atya ötvenéves papi szolgálatáért, húsvéti hitéért, amely az egész hivatását áthatja, az örök dolgokra irányítva a rábízottak figyelmét.

A hálaadó szentmise szónoka Németh János mezőladányi plébános volt, aki egykor káplánként szolgált Fodor András mellett.

Németh János úgy fogalmazott: András atya a szolgálatáért kiérdemelt világi és egyházi elismerések mellett is megmaradt egyszerű lelkipásztornak. Már kispapként megfogalmazta – amikor előljárója a Központi Szemináriumba akarta küldeni –, hogy ő nem tudós, hanem elsősorban egyszerű pap akar lenni. A petróleumlámpa fénye mellett tanulta az élet bölcsességét és hallotta meg Isten szavát, és ezt felidézve a karácsonykor bemutatott pásztorjátékban évről évre mindig hűségesen a kis pásztor szerepét választotta.

A szónok az életrajzi kötet képzeletbeli folytatásaként méltatta a káplánjával szigorú, mégis nyitott szívű

plébánost, aki lelkipásztori szolgálatában, majd az egyházmegye hét-köznapijaiban vállalt feladatait hűségesen teljesítette.

Felsorolni is hosszú lenne, hogy András atya mi mindennel foglalkozott szolgálat során. Többek között sokat köszönhet neki az erdélyi magyarság, a Magyar Máltai

Szeretetszolgálat debreceni csoportjának megalakulása is az ő szolgálatához fűződik, valamint ő volt a debreceni ifjúsági találkozó megálmodója. Sokak emlékeznek még, hogy a legnehezebb időkben titokban szervezett találkozókra fiatalok százai érkeztek a Szent Anna-templomba.

Fontos szerepe volt a II. János Pál 1991-es debreceni látogatását előkészítő bizottságban. A pápa által 1993-ban megalapított Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye kezdeti lépéseit is segítette munkájával, nem kevés részt vállalva a szervezésben.

A szentmise végén Haranghy Sándor és Keresztesné Várhelyi Ilona a helyi közösség és a Sziklára Épített Ház Alapítvány nevében Petrás Mária egyik alkotásával mondott köszönetet az ünnepeltnek.

Forrás és fotó: Kovács Ágnes/
Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

**SZEMÉLYES
SZERETETTEL
MÁSOKÉRT**

KARITÁSZT TÁMOGATÓ ALAPÍTVÁNY – ADÓSZÁM: 19666275-1-43

Csodás gyógyulás a Covidból, Isten dicsőségére

Látogatás a hétgyermekes Tóth családnál

(Folytatás az 1. oldalról)

A vírust először Kamilla kapta el, február vége felé. Felidézte: „Nagyon magas lázam volt, ami nem ment le. Erősen köhögtem, hánytam is, és annyira elgyengültem, hogy képtelen voltam felkelni.” Enni egyáltalán nem tudott, két nap alatt sem fogyott el a pohár joghurt, amivel próbálkozott.

Közben hasonló tünetek léptek föl Viktóriánál is, bár enyhébb formában, mint a lányánál. Rögtön elmentek tesztesítésre. Viktória eredménye ekkor még negatív lett, bár a háziorvosa – és mindenki más is – azt mondta: egyértelmű, hogy Covid-pozitív, csak a teszt ezt még nem mutatta ki.

Közben Zoltánt is letesztelték mint kontaktszemélyt, ekkor még negatív volt az eredménye. Néhány nappal később azonban az újabb teszteredmény már azt mutatta, hogy pozitív, bár tünetei ekkor még nem voltak, csak öt-hat nap elteltével jelentkeztek.

Mivel Viktória és Kamilla tünetei nem enyhültek, sőt, az édesanyái egyre erősödtek, egy orvos barátjuk javaslatára mentőt hívtak. Beszállították őket a szombathelyi Markusovszky kórházba, a Covid-ambulanciára. Ez március 3-án éjszaka történt. Minden vizsgálatot elvégeztek rajtuk, és közölték: Viktóriánál nagy a baj, mindenképpen bent kell maradnia a kórházban. A röntgen kétoldali tüdőgyulladás mutatót ki nála. Azonnal elhelyezték a Covid-pulmonológiai osztályon. Kamillának kezdődő tüdőgyulladása volt, de őt még éjszaka hazaengedték, tanácsokkal ellátva. „Megállapították, hogy covidos vagyok, de az orvosok azt mondták, a tüdőgyulladást leszámítva jók az eredményeim. Erős a szervezetem, itthon ki tudok gyógyulni a betegségből, ha azonban súlyosbodna az állapotom, azonnal menjek vissza.”

Viktória attól kezdve, hogy bekerült a pulmonológiai osztályra, szinte semmire sem emlékszik. Zoltán idézi fel a történeteket: a felesége légzés-támogatást kapott, vagyis maszkot kellett használnia. Eleinte még tudtak beszélgetni mobiltelefonon, de Viktória egyre gyengébb lett. Mozdulatlanul kellett fekiúdnia, mivel az orvosok tüdőméboliára gyanakodtak. A CT-vizsgálat azonban, hál' Istennek, kizárta ezt a lehetőséget. Ám a tüdőgyulladás kiterjedt valamennyi tüdőlebenyre. „Néhány nap múltán hívott a kezelést végző doktornő, hogy Vikit át kell vinni az intenzív osztályra, mert rosszabbodott az állapota. Az intenzívén már lélegeztetőgépre teszik a beteget. Ezt követően teljesen megszűnt közöttünk a kommunikáció, mivel Viki mélyaltatásba került. Így már csak a kezelőorvossal tudtunk beszélni.”

Molnár Árpád atya, kórházi lelkes nagyon jól ismeri a Tóth családot és Zoltán édesapját, aki a ferencesek harmadik, világi rendjének a tagja. Azonnal bement az intenzív osztályra Vikihez, aki már

nem tudta magához venni a szentostyát. Árpád atya imádkozott érte.

Miközben Viktória a kórházban mélyaltatásban feküdt, otthon Kamilla még egy hétig betegeskedett. Nagyon rossz állapotban volt, csak akkor kezdett jobban lenni, miután beszedte az antibiotikumot, bár jelentős javulást ez sem hozott. Teljesen még most sincs jól, fáradékonyabb, mint azelőtt.

A szintén Covid-pozitív Zoltánnak azon a hétvégén kezdődtek a tünetei, amikor a felesége az intenzívra került. Így egyszerre hárman szenvedtek a családban a vírustól. Zoltán gyenge volt, étvágytalan, de a lelki teher is teljes súllyal nehezedett rá. „Ekkor jöttek képbe a nagylányaink, akik korábban már átestek a Covid-fertőzésen. A Budapesten egyetemre járó Boróka lányunk azonnal hazajött. Ő és a középiskolás Bogi lányunk vitték a családot. Ápoltak bennünket, takarítottak, fertőtlenítettek. Az apósom főzött ránk, és kaptunk ebédet, éltelt a barátainktól, ismerőseinktől is. A két lány tartotta a kapcsolatot telefonon az orvosokkal, rokonokkal. Külön foglalkoztak a tízéves Grétikével, segítettek neki az online tanulásban, a még óvodáskorú Sebinek pedig a kézműveskedésben. Hihetetlen volt ezt megélni.”

Viktória közbeveti: „A két kicsit, Grétikét és Sebit lelkileg is támogatniuk kellett, mert nagyon hiányoztam nekik. Bogi leköltözött hozzájuk a szobájukba, és éjszaka is nyugtatgatta őket, amikor hiányoltak. Nappal pedig neki is online iskolai órái voltak, és persze Borókának is.”

A tizenöt éves Ágoston, aki egyébként visszahúzódebb típus, mindent azonnal megcsinált, ha megkérték, nem morgott semmiért. A huszadi születésnapját ünneplő, ugyancsak Budapesten élő Rezedának van egy krónikus betegsége, így ő a távolból imádkozott a családjáért.

Aznap, amikor Viktóriát mélyaltatásba helyezték, Zoltán magához vette a szentostyát. Az egyik akolitus testvér hozta el neki. Akkor belső békeség költözött a szívébe, de nagyon aggódott a feleségéért, félt a következő kórházi teleföntől. Az orvosok soha

nem mondták, hogy Viki állapota reménytelen, de a statisztikából tudjuk: kicsi az esélye annak, hogy valaki lekerüljön a lélegeztetőgépről. Soha nem mondták, hogy bizakodjanak, de azt sem, hogy reménytelen a helyzet.

Zoltán azonban nekiszegezte a kérdést egy orvos barátjának: „Ugye már nincs remény?” Ő pedig azt válaszolta: „A Jóisten bármikor beavatkozhat, és előidézhethet olyan csodás gyógyulást, amit orvosilag nem tudunk megmagyarázni.” Zoltán szavai szerint a helyzet emberileg annyira reménytelennek látszott, hogy felkészült a legrosszabbra, már a temetésre

is. Március 7. és 9. között becsöveztek Viki tüdejét, amin teljesen úrrá lett a gyulladás, a lélegeztetőgép a maximumon ment, az intenzitását már nem lehetett növelni. Zoltán elismeri: nagyon nehéz ilyen helyzetben őszintén azt mondani a Miatyánkban, hogy legyen meg a te akaratod...

Ekkor a budapesti Schönsatt Ifjúsági Központban megszervezték egy online misét, Csermák Péter atya mutatta be. Az intenzív osztályon az orvos egész nap nem volt elérhető. Este, tíz perccel a szentmise vége után telefonált Viki kezelőorvosa, és közölte Borókával: nem érti, hogyan, de Viki állapota gyors ütemben javulni kezdett.

Viki tizenkét napig volt lélegeztetőgépen, mélyaltatásban. „Amikor fölébredtem, azt hittem, Budapestben vagyok. Nem tudtam, hogy gépen voltam, nem emlékeztem semmire, csak arra, hogy jött értem a mentő, bevittek a kórházba, nagyon rosszul érez-

ezt, mert attól tartottam, hogy meghalhatok, csak arra gondoltam, lehet, hogy kórházban leszek két hétig.” Később a tízéves Gréti elmesélte, hogy végig édesanyjának ezekbe a szavaiba kapaszkodott.

A Tóth házaspár tagja a Magyar Schönstatti Családmozgalomnak, és azon belül szorosabb kapcsolatban vannak tizenkét házaspárral. Zoltán március 3-án e-mailben küldött egy rövid üzenetet: Vikit és Kamillát kórházba vitte a mentő, nagyon gyengék, szeretnék kérni az imájukat, a Jóisten kezében vannak. Ezután több helyszínről is imalánc indult, ami önmagában egy csoda. Szombathelyen egy barátjuk rengeteg helyre elküldte az imakérést. A házaspár szorosabb kapcsolatot ápol a domonkos nővé-

dognak hirdet minden nemzedék, mert nagyot tett velem a Hatalmas, és Szent az ő neve.«”

A Tóth házaspár 2008-ban örökbe fogadott egy fogyatékossgal élő kisfiút, Csanádot, akit a Jóisten 2010-ben, nyolcéves korában magához szólított. Zoltán akkor jött rá arra, hogy az ember a legnagyobb megpróbáltatások idején megtanul rangsorolni, világosan látja, mi fontos igazán az életben. „Most is ugyanezt érzem. A gyerekeinkkel való kapcsolatunk az előnyére változott. A kamaszkorú gyerekeink nagyon intenzívek, erős akaratúak, küzdünk velük. Most viszont harmonikusabb lett a kapcsolatunk, és többen mondták, hogy büszkéek lehetünk rájuk. Bebizonyosodott, hogy a bajban számíthatunk mindegyikükre.” A szereplést kerülő Zoltán tudta, hogy többen megkeresik majd a médiától, és rögtön az jutott eszébe: ha ők hallgatnak, a kövek fognak beszélni. „Itt nekünk feladatunk van. A Jóisten Vikit választotta ki eszközül, hogy csodálatos gyógyulásával megmutassa az Úr dicsőségét.”

Viki hozzáfűzte ehhez: Bogi lányuk hangfelvételt küldött neki a kórházba, sírva üzent: „Anyá, ne akarj még a mennyországba menni, hanem akarj visszajönni hozzánk.” (Ezt Zoltán és a legnagyobb lányuk, Boróka bevittek a mélyaltatásban fekvő Vikihez, és lejátszották neki. A felvételen a két pici is beszélt.) „Később Bogi bevallotta: azért mondta ezt, mert tudta, hogy nagyon vágyakozom a mennyországba, és tényleg annyi küzdelem van itt, hogy úgy érzem, onnan jobban tudnék segíteni. De amióta kijöttem a kórházból, minden megváltozott, nemcsak a gyógyulásom csoda, hanem a gyerekeinkkel való kapcsolatunk megváltozása is” – mondja Viki.

Hogy a Jóisten milyen csodálatosan elrendez mindent, azt az is mutatja, hogy Boróka és Bogi már ősszel elkapták a Covid-vírust, így, mivel ők védettek voltak, most, amikor három családtagot is ledöntött a lábáról a betegség, mindenképpen segíthettek itthon.

Kamilla megkapta azt a kegyelmet a Jóisténtől, hogy teljesen nyugodt volt, egyetlen pillanatra sem fordult meg a fejében a gondolat, hogy elveszítheti az édesanyját. „Biztos voltam abban, hogy hazajön, és akkor is nyugodt voltam, amikor érkeztek a rossz hírek, mert úgy éreztem, a végén úgyis minden jó lesz. Mindenki sírt, de nekem csak akkor gyűltek könnyek a szemembe, amikor meghallottam a hangját a telefonban.” Kamillának az is erő adott, hogy egy domonkos nővér, a lelkivezetője azzal biztatta: nem kell félnie, mert az édesanyja túlélő alkat.

Amikor búcsúzunk a derűt és reményt sugárzó hétgyermekes családtól, két evangéliumi sor jut eszembe: „Ami embernél lehetetlen, Istennél lehetséges. Az istenszeretőknek minden a javukra válik.”

Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila

rekkel, akik mind a négy imaházukban elkezdtek a fohászokdást, a Boldog Brenner János Iskolában és Óvodában is, csakúgy, mint Zalaegerszegen. Rajtuk kívül a szociális testvérek és a ferencesek harmadik, világi rendje is imádkozott a családjáért. Sorra alakultak az imaláncolatok. Ahogyan a házaspár egyik pap barátja mondta: a fél ország imádkozott értük, sok pap, kispap, több püspök és néhányan az ország vezetői közül is.

Viktória és Zoltán a Hit és Fény közösségnek is tagjai. Hangsúlyozzák: rengeteg sérült ember is imádkozott értük, és a katolikusokon kívül protestánsok, a szabadegyházak tagjai, sőt nem vallásos emberek is egyként kérték a Jóistént.

Viktória március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén térhetett haza, gyógyultan. Állítja: most egészen másként érzi magát, mint korábban. „Újjászülettem, egész nap lebegek. Szeretném, ha az emberek hinnének abban, hogy ha összefognak, akkor az ima tényleg segít. Merjenek a Jóisténtől segítséget kérni. Most még szorosabb kapcsolatban vagyok a Jóistennel, közelebb érzem magam hozzá. A tenyerén hordoz, de azt, hogy miért pont engem, nem tudom. A Magnificat jutott eszembe: »Lelkem magasztalja az Urat, és szívem ujjong megváltó Istenemben, mert rátekintett alázas szolgálójára. Íme, mostantól fogva bol-

Akkor is tudjuk, ő velünk van

Találkozás Tarjányi Béla biblikus professzorral

(Folytatás az 1. oldalról)

Ha Isten szeret, miért teszi ezt velem? Ilyenkor azokra gondolok, akik felhívnak, érdeklődnek, bár nem szolgál-tam rá a törődésükre. A fel-idézésük segít, hogy ne kételkedjek Isten szeretetében. Mindent a Jóistennek köszönhetünk; a legszebb ajándék, ha az embert szeretik. Ezt érzem, amikor például rám telefonálnak, hogy mit hozhatnak, miben segíthetnek.

Érdekes tapasztalat volt a következő. Egy hónapja magam elé tettem a telefonomat, meséltem a nyavalyámról, és elküldtem a videót száz-százötven kedves ismerősömnek. Eddig 429-en nézték meg, körülbelül százán vissza is írtak, valamennyien nagyon kedves dolgokat. Az egyikük azt írta, hogy ezt még hallgatni is fáj. A válaszok közül ez jelentett nekem a legtöbbet, talán az együttérzés miatt. Van, aki el-sírta magát rajta, hogy azt mondtam a videóban: „Örülj nekem, amikor csak tudsz.” Kicsit zavarba is hozott a sok reakció, mert úgy tűnt belőlük, mintha egy hős szenvedőnek tartanának, pedig nem vagyok az. Nem tudom, hogy nem csúszott-e így félre a dolog.

– Szenved lelkileg is. Mít él át ilyenkor?

– Ha az embernek valami baja van, az általában elmúlik, de ezzel most nem lehet számolni. Amikor megoperáltak, nem féltam, hiszen amit nem ismer az ember, attól nem is fél. Édesanyám is megküzdött a rákkal. Négy-öt évvel ezelőtt kezdtek el a kezelésemet, ezeknek a lefolyása meglehetősen kellemetlen. Mostanra eljutottunk a nyolcvankettedikig. Egyre jobban szabadul-

”

Jézus egész életét az Atyával való örömteli egységben élte itt, a földön. Imádkozott éjjelente is, és ha kérte az Atyát, az emberek meggyógyultak. Milyen öröm lehetett ez számára!

nék töle, ha lehetne. De nincs vége, és nem is látszik a vége. Meg kell vallanom, az utána lévő dolgok is izgatnak. Ha én volnék a Jóisten, nem biztos, hogy olyan nagy dicséret adnék ezért az életért. Őriási szerencsénk, hogy tudunk hinni, bízni, reménykedni Isten irgalmában, hogy nem az érdemeink szerint fogad majd minket.

A lelki szenvedéshez tartozik, amikor az ember rádöbben arra, hogy mennyi mindent csinált az életében, aminek nem sok értelme volt, vagy kifejezetten nem volt ér-

telme. Magyarán elfecsérelte az időt. A Rubik-kockával például hetekig játszottam. Amit a világ kínál, az többségében olyan dolog, aminek semmi értelme, de elvárásol, leköt.

– Biztosan voltak azért olyan fölöslegesnek tűnő tevékenységei is, amelyekről utólag kiderült, hogy hasznosak voltak, később még szükség lett rájuk.

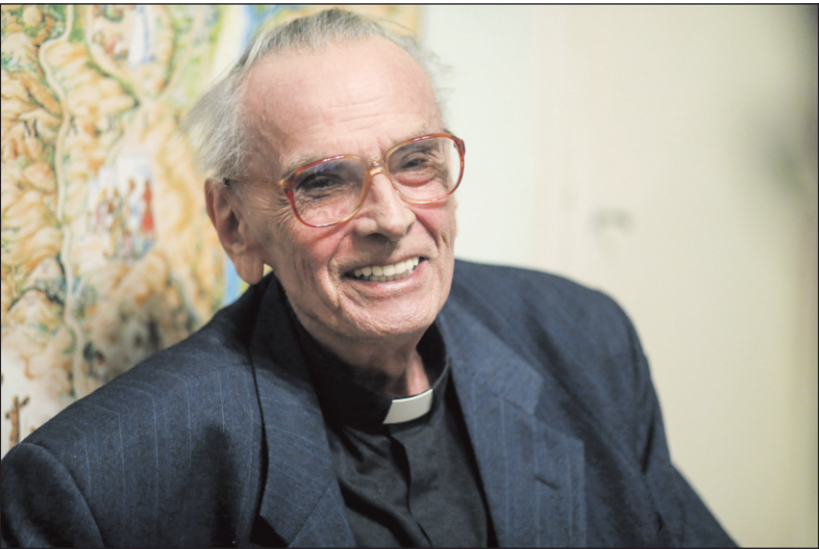
– Sok minden szenvedélyesen érdekelt, ilyen volt például a nyelvtanulás is. Reggeltől estig foglalkoztam a német, angol, francia, héber és görög nyelvvél. Ennek a szenvedélynek azért lett pozitív hozadéka: biblikus professzor voltam negyvenkét évig, és sokat számított, hogy ezekben a nyelvekben otthonosan mozogtam. A bibliatársulatnál is szükség volt a nyelvtudásra. Egy másik, fölöslegesnek tűnő elfoglaltságom, aminek szintén lett gyümölcse, a számítógéppel való bajlódás. Amint kapható volt, azonnal beszereztem az első, kezdetleges számítógépet, és alaposan kitanultam a működését. A benne található egyetlen program, a Basic számsorát átir-tam, átalakítottam, saját programokat írtam. Ez később abban segített, hogy a társulatunknál lévő számítógépeket az igényeinknek megfelelően tudtuk kezelni. Az idő előrehaladtával már készen kaptunk programokat, például a tördeléshez. Ezeket megismertem, és a teljes Bibliát három-négy hónap alatt magam tördeltem, amatőrként. Ez lett a *Káldi-Neovulgáta*, amit eddig már több mint negyedmillió példányban adtunk ki, most pedig ennek a szövege jelenik meg a díszes evangéliumoskönyvben.

Azok a hetek, hónapok, amikor öncélúan játszottam a számítógéppel, így talán nem voltak fölöslegesek. Elpocsé-koltam rengeteg időt, de Isten irgalmába helyezem ezeket. A vádak alól a hívó embernek a Jóisten feloldozást ad azzal, hogy megbocsát, és nekem aztán kötelességem nem foglal-kozni velük, hanem tenni a jót. De most, a betegség miatt nem sokra vagyok képes. Már nem is tudom azt tenni, amit kellene. Vannak szenvedő ismerőseim, de nem bírom fel-

hívni őket, pedig jólesne nekik. Másoktól várom, hogy írjanak, jöjjenek, és hiába. Az ember fájdalommal ébred, kellene valami értékes dolgot tenni, és nincs erő hozzáfogni. Meg tudnám csinálni, de kinn jár, tehát nem kezdek bele. Ez állandó lelkiismeret-furda-lást okoz. Ugyanakkor az nem lehet, hogy az évek önsajnálatban teljenek.

– Mi az, amiért hálás az életé-ben, aminek most is örül?

– Sok jó dologról, amik velem történtek, nem is álmod-

tam. A gondviselés sorozato-san csodálatos ajándékokkal halmozott el. Matematikata-nár akartam lenni, és teológiai professzor lettem. Tanyasi gye-rekként nyáron a szüleim föld-jén kapáltam, kaszáltam, aztán mégis felkerültem Pestre, sőt, Rómában tanultam, a legelő-keőbb egyetemen. Mindez a szüleimnek is köszönhető, hi-szen a háborús fosztogatás idején és a Rákosi-rendszer-ben a rossz élettől meg akar-tak menteni minket, gyerekeket, így elküldtek tanulni. Mi-lyen jól tették! Amikor beke-rültem a városba, a társaim először csak egy tanyasi tahó gyereknek láttak, de pár hó-nap múltán megszűnt a lené-zés. Tulajdonképpen véletlen volt, hogy kispapként a buda-pesti Központi Szeminárium-ba kerültem. Oda helyeztek, mert abban évben sok volt a szabad hely. Így a budapesti teológián tanulhattam, majd Rómában is. Hazatérve, Sze-geden teológiai tanár lettem, később Budapesten taníthat-tam biblikumot, azt a tárgyat,

amit a legjobban szerettem. A hallgatósággal sajnos nem tudtam bensőséges, jó kapcso-latba kerülni. Csodálkozom is, hogy egy-egy tanítványom mégis milyen szeretettel emlé-kezik rám.

Később támadt egy ötle-tem, ami mindenki más előtt ismeretlen volt: egy bibliatár-sulat létrehozása. Belevágtam. Most harminc éve működünk. Az volt a szerencse, hogy na-gyon sokan elhitték, ez jó do-log.

– Mit tanult a mostani állapo-tából?

– A nővéremnek volt egy kedvenc olvasmánya, a címe: *Isten vésője alatt*. Az öregkor az embert alázaatra tanítja. Én, az egyetemi professzor, aki sze-rettem adni a fellépésemre, most görnyedten megyek, ha megyek. Tipegek-topogok. De milyen csodálatos az emberi test, hogy több ezer funkciót tud ellátni, és nálam csak há-rom-négy sztrájkol. Nem va-gyok például cukros vagy demens. A Jóisten gondviselé-se és az orvostudomány aján-déka, hogy kitűnően tudok ol-vasni is, amióta megoperáltak.

– Kik segítenek Önnek?

– Rácsodálkozom, mennyi jó-ság jön elő az emberekből, mennyi segíteni akarás, együttérzés. Többségükben megvan a tartózkodás, nem mernek hívni, hátha éppen al-szom. De van egy kedves ismerősöm, aki gátlás nélkül felhív, ha nem veszem fel, új-rahív, és nem kell előtte sza-badkoznom. Az egyik munka-társunk nővére, Bukor Mária

az idős férjét gondolja, de minden kezelés előtt idejön, elvisz, és utána átadja a finom főztjeit. Én nem is mertem volna ilyen szolgálatot kérni senkitől, gondoltam, elme-gyek a kezelésekre taxival.

Pap testvérem bátyja, Tomka József pedig a kedves feleségével, Ildikóval együtt az oltásokra vitt el. A szemé-szetre egy kedves négygyer-mekes édesanya, Baranyi Ág-nes visz mindig. Fiatalon meghalt kispap testvéremnek a húga viseli a gondomat, mindent elkészít, megfőz, süt, mosogat, bevásárol, és mindig kérdezi, mire lenne még szük-ségem. Isten szeretetének ezek kézzelfogható megnyil-vánulásai. Régebben attól fél-tem, hogy kórházban fogok senyvedni, ehhez képest itt-hon lehetek, gondoskodnak rólam. A szeretet kifejeződései nem szüntetik meg a fájdal-mat, az aggodalmat, a ros-zszullétet, de nagy ajándékok.

– Volt már valaha ekkora szenvedés az életében?

– A pályaválasztás is ko-moly harc, küzdelem volt, de ennyire semmi nem próbált meg. Jó tanuló voltam, szeret-tem a tanáraitam, így tanár akartam lenni.

– A papi hivatására hogyan tekint most?

– Alapvetően olyan vallásos csa-ládban nőttem fel, ahol a szerzetesi-papi hivatásnak nimbusza volt. Édesapámnak volt egy pap testvére és két apáca nővére. A papi életformát tartottam a legérté-kesebbnek. Von-zott az, hogy má-sokat Isten felé se-gítsek. A tanár is a másik embert szol-gálja. Már fiatal-ként láttam, a leg-fontosabb, hogy az emberek tisztessé-gesek, becsületesek legyenek. Ennek az elősegíté-se kifejezetten a papok felada-ta. Egy vallásos tanár is sokat tehet a gyerekekért, de a pap még többet, még közvetleneb-bül. Nagyon örültem, amikor pappá szenteltek. Jelmonda-tom ez volt: „Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítvá-nyaim vagytok, hogy szeretet-tel vagytok egymás iránt.” Milyen igaz ez a mostani helyzetemre is!

A lelkipásztori szolgálatok mellett hamar az érdeklődé-sem homlokterébe került a bibliatudomány. Egyre fonto-sabbá vált számomra, hogy a Szentíráshoz hozzáférjenek az emberek, táplálják belőle a lelküket. Olvassák, forgassák, és hagyják, hogy alakítsa az életüket. Ha sokszor elgondol-koztunk a bibliai szakaszokról, gondolatban felidézzük őket, az hat ránk, befolyásolja a cse-lekedeteinket. Egy konkrét élet-helyzetben, amikor eszünkbe jut egy szentírási szöveg, an-nak hatására kinyíllhat egy fék – vagy éppen bekapcsolhat. Hirtelen megérthetjük, hogy

ne tegyük, amit tenni szándé-koztunk, vagy pedig bátran tehetjük, amit elterveztünk.

Most, az utolsó években papi szolgálatom sajnos hát-térbe szorult. Nyugdíjba vo-nulásom után pár évig még tudtam szolgálni a budapest-terézvárosi plébánián Hor-váth Zoltán atya mellett, igazi, szeretetteljes légkörben. Most azonban nyilvánosan már nem tudok szentmisét bemu-tatni. Bevallom, sosem voltam jó prédikátor, viszont nagyon szerettem a teológián előadni, és fejtegetni, magyarázni a Szentírás szövegeit.

– Egy olyan bibliaolvasási módszert tanított, hogy addig olvassunk a Bibliát, amíg va-lamelyik szövegrészlet meg nem érint, szíven nem üt minket. Van olyan szakasz, ami most erőt ad Önnek?

– Sokat jelent, hogy az evangélisták Jézus szenvedé-sét tárgyalva nem azt írják, Jé-zus a Második Isteni Személy volt, tehát gond nélkül végig-járta a keresztutat. Le merték írni, hogy kegyetlen testi-lelki szenvedést jelentett ez számá-ra, így nekünk is sikerül azo-nosulnunk vele. Ha azt élte volna át, hogy „úisettek, mi az nekem”, akkor az ember azt mondaná, én bezzeg tényleg szenvedek. Hát, ő is valóban szenvedett.

Szerencsések vagyunk mi, keresztények, hogy a vallá-sunk középpontjában a szere-tet áll, a másik emberért meg-hozott áldozat. Ugyanakkor, amikor a szenvedésben kínló-dik az ember, nehezen tudja elképzelni, hogy ez értékes áldozat lenne. A szenvedésről még nem választottam idéze-tet, lehet, hogy életem továb-bi részére szükségem lesz rá. Talán ez lesz: „Mindentre ké-pes vagyok abban, aki nekem erőt ad” (Fil 4,13). Tudom, hogy ki kell bírni, ami ránk vár.

Jézus egész életét az Atyá-val való örömteli egységben élte itt, a földön. Imádkozott éjjelente is, és ha kérte az Atyát, az emberek meggyó-gyultak. Milyen öröm lehetett ez számára! És akkor jött a Getszemáni-kert meg a ke-reszt. Nem érzi az Atya szere-tetét, nincs sehol. Hol vagy? Nem érzi az egységet az Atyával. Ugyanígy vagyunk mi is. Amikor jól megy a so-runk, nagyokat imádkozunk, örömmel tudunk Istenre gon-dolni. Ha meg valamit elron-tunk, megbánjuk, és kész. De eljönnek azok az időszakok, amikor ez nem megy. Beleke-rülhetünk egy olyan helyzet-be, amikor nem érezzük Isten szeretetét. Jó, hogy ezt is lát-juk Jézus életében. A legna-gyobb fájdalom neki sem a fi-zikai fájdalom volt, hanem az, hogy nem érezte az Atyá-val való szeretetegységet. Az, hogy miért hagyta el... Ilyenkor is hűségese kell maradnunk, akármilyen ne-héz. De ha nem érezzük Isten közelségét, akkor is tudjuk: ő velünk van, erőt ad, szeret, és vigyáz ránk...

Vámosy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

Egyházi zenei rovatunkat *Mértékadó* című kulturális mellékletünkben olvashatják.

SZENTMISE-KÖZVETÍTÉSEK ÉLŐBEN

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2020. november 9-ei közleményének 2. pontjában olvassuk:

„A jelenlegi, kivételes helyzetben is érvényesek a *Katekizmusban* (KEK 2183.) és *Az egyházi törvénykönyvben* (CIC 1248. k. 2. §) található előírások, amelyek szerint ha valaki számára súlyos okból lehetetlenné válik az eucharisztikus ünnepséiben való részvétel, igen ajánlatos, hogy helyette töltsön kellő időt imádsággal – a Szentírás olvasásával, zsolozsma végzésével vagy más imával, elmélkedéssel – egyénileg vagy a családban. Bár a szentmisén való részvétel nem helyettesíthető, több helyen van online vagy televíziós miseközvetítés, hogy megerősítést, vigasztalást és bátorítást nyerjenek azok, akik most nem tudnak részt venni vasárnapi és ünnepnap szentmisén. A közvetítések rendjéről felületeinken folyamatosan tájékoztatást adunk.”

Az alábbiakban a teljesség igénye nélkül közöljük, hogy mely magyar és idegen nyelvű szentmise-közvetítésekre lehet bekapcsolódni.

TELEVÍZIÓK
Duna Tv

2021. március 14-étől minden vasárnap 11 órakor közvetítenek szentmisét.

Apostol Tv

Hétfőtől szombatig 8 órától (élő) és 17 órától (ismétlés), vasárnap 10 órától (élő) és 17 órától (ismétlés). Nézhető a www.apostoltv.hu oldalon. Továbbá a Magyar Telekom országos hálózata, a magyarországi Digi kábelhálózatán Budapesten és vonzáskörzetében, a Vodafone hálózata Budapesten és vonzáskörzetében, a Parisat teljes hálózata és Szécsény környékén is fogható.

EWTN/Bonum Tv

Mindennap magyar nyelven: 8.30-kor (élő), 12 órakor (ismétlés), 17 órakor (élő), 20 órakor (ismétlés). Mindennap angol nyelven: 14 órakor *EWTN Daily mass* (élő) az EWTN központjából, Alabamából (USA). Megtalálható a nagyobb kábelszolgáltatók csatornakiadásában és nézhető a www.katolikus.tv oldalon.

Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

Paláncz Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök november 15-étől visszavonásig minden vasárnap 11.30-tól mutat be szentmisét a debreceni Szent Anna-székesegyházban, amit a Debrecen Televízió közvetít.

RÁDIÓK**Magyar Katolikus Rádió**

Minden hétköznap reggel 7 órától, vasárnap délelőtt 10 órától. Hallgatható a www.katolikusradio.hu honlapon.

Szent István Rádió, Eger

Élő közvetítés hétfőtől szombatig reggel 7 órától, vasárnap délelőtt 10 órától az egri bazilikából. 18 órakor rózsafüzért imádkoznak a Szent István Rádió egri stúdiójában. Hallgatható a www.szentistvanradio.hu honlapon.

Mária Rádió

Hétköznap 9 órától, szombat 18 órától, vasárnap délelőtt változó időpontban. Hallgatható a www.mariaradio.hu oldalon.

Felvidéki Mária Rádió

Hétfőtől péntekig 9, 15 és 18 órától, szombat és vasárnap 15 és 18 órától. Hallgatható a www.mariaradio.sk oldalon.

Erdélyi Mária Rádió

Hétfőtől szombatig 8 és 18 órakor (magyar idő szerint 7 és 17 óra-kor). Vasárnap délelőtt és délután. Hallgatható a www.mariaradio.ro honlapon.

Hol és mikor követhető élő szentmise-közvetítés?

További összegyűjtött lehetőségek a *Magyar Kurír* oldalán: www.magyardurir.hu

IMAÓRA

Csobánka-Szentkúton, a régi hagyományokhoz híven folytatódna a nagy múltú elsőszombati szentmise. 2021. május 1-jétől október hónapig minden első szombaton a Szentkúti kápolnában fél 11-kor kezdődő ünnepélyes engesztelő rózsafüzér imádságra és a 11 órakor kezdődő szentmisére várják a zárandokokat a festői szépségű Mária-kegyhelyen.

Elváltakért és egyedülállókért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 16 órakor a budapest-belvárosi Szent Mihály-templomban (Budapest V. kerület, Váci u. 47/b).

A Boldogasszony Imaszövetség tagjai a kért imaszándékok mellett rendszeresen másért is fohászkodnak égi Édesanyánkhöz a hét minden napján: hétfőnként az egyedülállókért és a magányosokért, keddenként a katolikus oktatási intézményekért és a fiatalokért, szerdánként az állami és az egyházi vezetőkért, péntekenként az idősekért, a betegekért és a szenvedőkért. Továbbra is szeretettel várják a hívőket a tagok sorába. Csatlakozni az egész év folyamán bármikor lehetséges. Bővebb információ: <https://pecsigyehazmegye.hu/cimke/imaszovetseg>

A Szent Imre-kápolna Szeretetláng-imacsoportja minden programját megtartja. Az eredeti időpontokban továbbra is otthonaikkban imádkozunk. A résztvevők áldást kapnak a megadott időpontban az Oltárszentséggel. Honlapunkon keresztül elérhetők vagyunk: www.szeretelhang.info.hu – Programok: 2021. május 6., csütörtök 17 óra: szentségimádás, Szereteláng-imaóra; megemlékezőnk Mindszenty

bíboros menyeyi születésnapjáról. Május 7., péntek 16.30: a feltámadás útja (az öröm útja). Május 20., csütörtök 17 óra: szentségimádás édes Hazánkért.

Nagykilenced – Közös készülődés Szent Rita ünnepére. Budapest központjában található a Szent Rita-templom (1081 Budapest, Kun utca 5.), ami az egyik legismertebb és leglátogatottabb kis templom Pesten. Szent Rita élete viszontagságos volt, sok-sok megpróbáltatással, éppen ezért nehéz sorsú lányok, édesanyák és asszonyok fordulnak hozzá, a lehetetlen ügyek közbenjárójához, hogy segítséget kérjenek. Ünnepe május 22-én van, melyre tisztelői lelkigyakorlat-sorozattal készülnek. Szent Rita 15 évesen át viselte homlokán Jézus töviskoszorújának egy sebé, ezért 15 héten át tart az imádságos lelkigyakorlat, mely egyben előkészület a szent ünnepére. Ebben az évben a csütörtök reggel 8 órakor kezdődő szentmisékben Tóth Tamás, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára tartja a lelkigyakorlatos felkészülést, melynek mottója: *Élő vizek forrásánál* (Elméledések a Jézus Szíve-litániáról). Ha személyesen nem tud részt venni a szentmisén, a következő lehetőségek segítségével kapcsolódhat be a lelki felkészülésbe: élő közvetítés a <http://www.facebook.com/kalman.toth.520357> oldalon, a későbbiekben a <https://www.szentritatemplom.hu/> oldalon.

Szentmisek Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért: 2021. május 6., csütörtök; június 5., szombat; július 6., kedd; augusztus 6., péntek; szeptember 6., hétfő; október 6., szerda; november 6., szombat; december 6., hétfő. A boldoggáavatási szándékra mondott szentmiseket 7 órakor, a Magyar Katolikus Rádió adásával egy időben a Szent István Rádió is közvetíti a budapest-városmajori Jézus Szíve-templomból.

ZARÁNDOKLAT

Egész napos gyalogos férfizárándoklat indul 2021. május 1-jén, szombaton Budapesten. A szervezők Szent József évében, az ő közbenjárására Krisztust kéri, hogy a férfillet erőforrásait, az Egyházért, a nemzetért, családjaikért érzett felelősséget, áldozatkésztséget erősítse meg bennük. A tervek szerint (ez az aktuális, állami, járványügyi rendelkezéseknek megfelelően változhat) a zárándoklat 8 órakor szentmisével kezdődik a Horváth Mihály téri Szent József-templomban. Az aktuális információk, változások a józsefvárosi Szent József Plébánia honlapján és a <https://www.facebook.com/events/3708597469175721> oldalon követhetők.

SEGÍTŐ FOGLALKOZÁS

Covid-betegségen átesetteket és hozzátartozókat segítő foglalkozásokat indít április 12-étől heti rendszerességgel az Óbudai Szentháromság Plébánia (1032 Budapest, Vörösvári út 110.). Mindazok számára, akiket megbetegített a koronavírus, post-Covid szindrómában szenvednek, gyászolják hozzátartozóikat, magányosak, szeretnének visszatérni régi, megszokott életükbe. Az online csoportfoglalkozásokat hetente keddenként 17–18.30 óra között tartjuk, összesen hat alkalommal. A részvétel ingyenes, a jelentkezéshez előzetes regisztráció szükséges, a következő e-mail-címen: szent3sag@obu-da-szent3sag.hu

ONLINE BESZÉLGETÉS

Veszteségeink és erőforrásaink a Covid idején. A *Beszélgetős előadások* sorozat következő alkalmát: 2021. április 28. 19 óra. Előadók: Somogyiné Dr. Petik Krisztina (pszichológus), Elekes Szende (pszichológus), Papp Miklós (teológus). Az esemény online lesz megtekinthető. Az előadók a járványhelyzet miatti nehézségeikről, veszteségeikről és a lehetséges alkalmazkodásunkról töprengenek és keresik a lehetséges utakat. Az esemény ingyenes, bárki által megtekinthető lesz és megtalálható a főiskola közösségi oldalán: <https://fb.me/le/154R7GRQI>

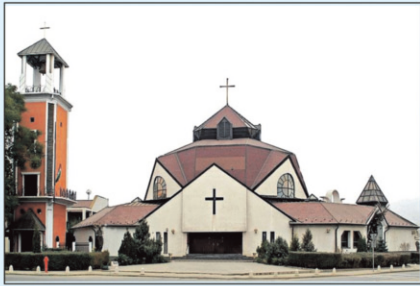
HÁLAADÓ SZENTMISE – 50 ÉV

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye püspöki helynöke, Fodor András atya, pappá szentelésének 50. évfordulója alkalmából aranymisét mutat be: április 25-én, vasárnap 9 órától az előző szolgálati helyén, a debreceni Szent Család-templomban, az egyházközösség híveinek részvételével, valamint május 14-én, pénteken 14 órától a Szent Anna-székesegyházban, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-Alföldi Régió tagjainak jelenlétében.

HALÁLOZÁS

Dr. Edelényi Judit szociális testvér, életének 71. évében, 2021. február 25-én hazatért az Atyai Háza. Temetése 2021. április 28-án 11.15-kor lesz az újpesti Megyeri temetőben, melyet engesztelő szentmiseáldozat követ az újpesti Eggek Királynéja-főplébánia-templomban, 12.30-kor.

A gyászoló család és rokonság, a minorita rend, a Szeged-Csanádi Egyházmegye és a Szent Miklós Plébánia nevében fájdalommal és megrendüléssel tudatjuk, hogy P. Bogdan Adamczyk OFMConv házfőnök, plébános, 55 éves korában, szerzetesi életének 34. és papságának 28. évében 2021. április 9-én, pénteken az Örök Hazába költözött. Engesztelő gyászmisét mutattak be és beszentelést végeztek koporsója felett 2021. április 19-én, hétfőn este 18 órakor a szeged-felsővárosi Szent Miklós minorita templomban. Temetése végakarata szerint 2021. április 21-én, szerdán délután 14 óra-kor volt a miskolci Nagyboldogasszony minorita templom szerzetesi kriptájában.

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT, valamint ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartási ideje

Hétfő – péntek: 10 – 16.30 óráig. Telefon: 1/203–8912

Plébániairoda nyitvatartási ideje

Hétfőtől péntekig: 10 – 11.30 és 13.00 – 16.30. Tel./fax: 1/203–8915

Templomunk miserendje

Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00

Hétköznap: 7.00 és 17.00. Szombaton 7.00, 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.

Internet: <http://szentgellertplebania.hu>

E-mail: iroda@szentgellertplebania.hu

KÖZLEMÉNY

A budapest-belvárosi Szent Anna-templomban (V. ker., Szervita tér 6.) felújítás miatt a miserend megváltozik. Hétfő-péntek: 12.15; szombat–vasárnap 17.15. A szentmiseket a Városház utca felől megközelíthető kápolnában tartják. Urnalátogatás: szombaton és vasárnap: 15–17 óráig.

ADÁSVÉTEL

HANGLEMEZEKET, szépirodalmi könyveket vásárolk gyűjteményembe: T.: 06/30-346-7378

ÁLLÁS

A VÁCI PIARISTA GIMNÁZIUM pályázatot hirdet matematika-, fizika-, informatika-, kémia- és biológiatanári állások betöltésére; bármely két szak kombinációjával. Részletek az iskola honlapján: vac.piarista.hu

ÉLETJÁRADÉK

Eltartási, életjáradéki szerződést kötnék budapesti vagy egri ingatlanért, akár plébánosi ajánlással. T: 06/30-561-7821

HARANG

ÚJ, 715 kg-os, G hangú, díszített bronzharang eladó. Érdeklődni: 06/30-728-8161

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégi-seget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre át-veszünk. Budapest VI. kerület, Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154 – nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén házánál is. T.: 06/1-213-5726

Piliscsabán**a Nagyboldogasszony Ház**

idősek otthona

festőien szép környezetben, kiváló közlekedési adottságokkal, színvonalas ápolás-gondozás biztosításával, nyugodt, családias légkörben várja hölgy lakók jelentkezését.

2081 Piliscsaba, Kálmán király útja 15.

Tel.: +36 30 816 0205

E-mail: nbahaz@invitel.hu

Tisztelt Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük. Megértésüket köszönjük.
A szerkesztőség

facebook *Új Ember*

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán és a Digitalstandon

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • **Ügyvezető:** Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG
ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2021. ÁPRILIS 19.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István

Lapszerkesztő: Baranyai Béla • **Lapszerkesztő-helyettes:** Körössi László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Benke Zsuzsa, Bodnár Dániel, Bókay László, Borsodi Henrietta, Fabián Attila, Gátas Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet, Verestői Nárcisz

Olvaszszervező: Kodlek Bernadett

Korrektor: Mester Zsolt • **Tördelés:** Mészáros Ákos

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.

Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • **Tel.:** +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: ujember@ujember.hu

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu

Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu

Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:

+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3790; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Nem látványos, de nagy dolgok történnek

Beszélgetés Oroszné Obbágy Ritával a cigánypasztorációról

A közelmúltban a Boldog Ceferino Intézet gondozásában megjelent a „Ti az Egyház szívében vagytok” című kötet, amely a hazai katolikus cigánypasztoráció kiemelkedő helyszíneit mutatja be, egyházmegyei körképet is adva. A könyv kapcsán Oroszné Obbágy Ritával, a Nyíregyházi Egyházmegye cigánypasztorációs megbízottjával beszélgettünk telefonon.

– Mikor és milyen indíttatásból kezdett cigánypasztorációval foglalkozni?

– A férjem, Orosz István görögkatolikus pap Máriapócscon. Öt éve került ide, s ezzel megszűnt a korábbi munkaviszonyom. Utolsó költözésünk óta a Nyíregyházi Egyházmegye cigánypasztorációs megbízottja vagyok. Úgy érzem, Ábel atya (Szocska A. Ábel, a Nyíregyházi Egyházmegye görögkatolikus püspöke – *a szerk.*) azért kért fel erre a feladatra, mert több aspektusból látom a cigányságot. Ezt megelőzően Megyaszon lakásotthont vezettem, Ózdon pedig gyámhatósági szakügyintéző voltam. Közben jártam a férjemmel a cigánytelepeket mint görögkatolikus papné. Aki esetleg ellentmondást látna abban, hogy gyámügyesként olykor kiemeltem a családból gyerekeket, ugyanakkor pedig cigánypasztorációval foglalkozom, annak azt mondhatom: éppen azért sikerült elfogadtatnom a döntéseimet az ottani cigánysággal és mindazokkal, akiknek bele kellett nyúlnom az életébe, mert tudták rólam: nem csak annyit teszek értük, amennyi a kötelességem, hanem a sokszorosát. Csak akkor emeltem ki gyerekeket a családból, amikor már végképp nem volt más lehetőség. Egyéb-ként pedig gyermekkoromból hoztam magammal a szociális érzékenységet, az édesanyám volt ebben a minta.

– Mit tanult tőle?

– Édesapám is görögkatolikus pap, amikor gyerek voltam, Edelenyben szolgált. Öten vagyunk testvérek. A 60-as, 70-es években egy pap nagycsaládjá nem élt jó anyagi körülmények között, de anyukám mindig csomagolt nekem zsíros kenyeret tízóraira, sőt kettőt is, mert mögöttem ült az osztályban Orosz Ferike, akik heten voltak testvérek. Anyukám reggelente a fülembé súgta, ha Ferikének esetleg nincs tízórai, akkor add oda neki az egyiket. Bárki csengetett be hozzánk, ő senkit nem engedett el üres kézzel, még akkor sem, ha nem nagyon volt mit adnunk. Ötödik gyerek vagyok a családban. Otthon mindig azt láttam: aki segítségre szorul, annak segíteni kell, és magunktól is észre kell vennünk, ha valaki segítséget szenved valamiben.

– Vallja, hogy aki meg akarja ismerni a cigányok életét, kultúráját, szokásait, annak közel kell kerülnie hozzájuk. A „Ti az Egyház szívében vagytok” című könyv bemutatóján részt vevők is hangsúlyozták a személyes jelenlét fontosságát. Ez a folyamatos terepjárást jelenti?

– A nyíregyházi püspöki hivatalban megkérdeztek tőlem, szeretnék-e ott irodát. Arra semmi szükség nincsen, válaszoltam, mert nagyon keveset lennék ott. Folyamatosan járom az egyházmegyét, igyekszem minél többet terepen lenni, persze a világiarvány miatt ez most nem lehetséges. Messengeren, telefonon tartjuk a kapcsolatot. Alapesetben azonban nagyon sokat vagyok az emberek között, hogy megtaláljam a közösségeinkben, a településeinken azokat a helyieket, akik a többieket is az Egyház közelébe tudják vonzani.

– Körülbelül hány cigány ember kerül a látókörükbe?

– Ezt nehéz lenne számszerűsíteni. Nagyon sok embert érünk el úgy, hogy egy településen csak négy-öt családdal van kapcsolatunk, ám ők további sok-sok családot igyekeznek megszólítani. Ezt nem úgy kell elképzelni, hogy ahány cigány családdal találkozzunk, az mind elkezd

„

Nem gondolom, hogy addig ne beszéljünk fennkölt dolgokról, se evangéliumról, se irodalomról, míg a gyerek éhezik, koszosan jár és fázik. Meggyőződése, hogy még a konkrét fizikai nehézségeket is könnyebb elviselniük azoknak, akik biztos keresztény tudattal élnek, és hiszik, hogy valaki nagyon-nagyon szereti őket. Mindnyájunknak ez a vigaszunk mindenfajta szenvedésünkben

templomba járni. Apró lépésenként, rengeteg segítséggel, nagyon sok személyes beszélgetéssel jutunk el odáig, hogy valaki a cigányok köréből templomba járóvá válik, és rendszeresen szentségekhez járul. Ha mindenképpen számot kell említenem, akkor azt mondhatom, hogy az egyházmegyében a Görögkatolikus Egyház több mint ezer cigány emberrel áll rendszeres kapcsolatban.

– Hányan vesznek részt a cigánypasztorációban?

– Az egyházmegyében ketten vagyunk alkalmazottak, de nagyon sok önkéntes tudunk vonni a munkába. Emellett azokkal is nagyon szoros kapcsolatban állunk, akik más munkakörben dolgoznak. Például a szociális irodával – ők működtetik a tanodáinkat –, az oktatási és hitoktatási irodával vagy éppen

az építésügyi hatósággal, amikor a cigányság számára fenntartott közösségi házainkban felújítási munkára van szükség.

– Hogyan élnek meg lelkileg, hogy gyakran találkoznak kilátástalannak látszó élethelyzetekkel? Mi biztatót tudnak mondani ilyenkor az embereknek? Reményként élnek meg ők azt, hogy Isten mindenkit szeret?

– A már említett könyvbemutatón is szóba került: nagyon vigyázni kell, hogy össze ne tévesszük a karitásztevékenységet a cigánypasztorációval. A mi fő feladatunk nem a materiális segítségnyújtás, bár nyilván nem meggyünk el egy éhező gyerek mellett. Természetes, hogy segítünk, ahol tudunk, ha lehetőségünk van rá, akár élelmiszert, tűzifát, ruhaneműt, lábbelit, iskolaszereket juttatunk azoknak a családoknak, amelyekkel kapcsolatba kerülünk. De nem ezt tartjuk az elsődleges feladatunknak.

– Mi a szolgálatuk lényege?

– Az, ami minden keresztény embernek feladata és küldetése: hogy mindenkivel megismertessük az örömhírt. Lehet, hogy néhányan megköveznek, amiért nem értek egyet a Maslow-féle szükségletelmélettel, és nem gondolom, hogy addig ne beszéljünk fennkölt dolgokról, se evangéliumról, se irodalomról, ameddig a gyerek éhezik, koszosan jár és fázik. De meggyőződése, hogy még a konkrét fizikai nehézségeket is könnyebb elviselniük azoknak, akik biztos keresztény tudattal élnek, és hiszik, hogy valaki nagyon-nagyon szereti őket. Mindnyájunknak ez a vigaszunk mindenfajta szenvedésünkben, hogy van egy Jézus Krisztusunk, akinél jobban senki nem tud szeretni bennünket.

– A könyvbemutatón az is elhangzott, hogy közel kell vinni a romákhoz a szeretet Istenét. Hogyan lehetséges ez a mindennapokban?

– Mindannyiunk életében nagy szerepük van a személyes kapcsolatoknak, ezeket mindenki igényli, cigányok és nem cigányok egyaránt. Mindegyikünk hite függ emberektől is, lelkiatyától, gyónatótól, a velünk egy templomba járó hívektől, a közösségünkötől. Az pedig, ahogyan én viszonyulok másokhoz, az ő hitüket befolyásolja; én is hatok másokra. A szeretet alapja, hogy ismerjük meg és fogadjuk el egymást. Ez nem azt jelenti, hogy ha valamit helyteleníték, azt nem teszem szóvá, vagy eltitkolom, ha másként látok dolgokat, mint az, akivel beszélgetek. Azt viszont magunkról is tudjuk, hogy aki szeretve van, az szárnyalni képes. Fontos a tudat: van egy olyan közeget, amelyben akkor is elfogadnak, ha hibázom. A személyes kapcsolat, a szeretet és az elfogadás szerepe óriási. És van még egy lényeges dolog, ami az én életemet alapvetően meghatározza: egyetlen munkámhoz sem tudok hozzákezdeni úgy, hogy ne imádkoznék azokért, akikhez megyek, vagy azért az ügyért, ami előttem áll. Ha beülök a kocsiba Máriapócscon, és elmegyek mondjuk Tuzsérára, az egy ötvenperces autótúr. Ilyenkor imádkozom azokért az emberekért, akikkel ott találkozni fogok. Nagyon hiszem, hogy a minket szerető, gondviselő Urísten az imádságot is beépíti a munkánkba, a beszélgetéseinkbe, a találkozásainkba, mindenbe, amit közösen csinálunk.

– Sokat és sokan beszélnek kudarcokról a cigánysággal kapcsolatban. Ön viszont arra kéri, említsen meg néhány eredményt, reménykeltő esetet.

– A közelmúltban beszélgettem valakivel, aki azt mondta: nálunk – mármint a cigánypasztorációban – nem történnek nagy dolgok. Azt válaszoltam neki: nem jól fogalmazol, látványos dolgok nem, de nagy dolgok igenis történnek. Én ezt hiszem és tapasztalom, mégpedig több síkon is. A cigánypasztoráció

fontos gyümölcse szerintem, ha cigány testvéreink eljutnak a szentségi életre. Ahhoz, hogy rendszeresen gyónhasanak és áldozhassanak, előfeltétel, hogy ne vadházasságban éljenek. Igyekszünk arra ösztönözni őket, hogy rendezzék a kapcsolatukat és kössenek szentségi házasságot. Két évvel ezelőtt a szeptemberi, máriapócsi cigánybúcsún egy olyan cigány férfi és nő kötött házasságot több ezer ember előtt, akik egyébként harmincöt éve együtt éltek már, de mivel az egyikük oláh cigány, a másikuk romungró, a szülők annak idején nem engedték, hogy összeházasodjanak. Két éve jutottak el odáig, hogy nagyon vágyakoztak már az Eucharisztia vételére, ezért a hitüket megvallva megkötötték a szentségi házasságot. Ennek eredményeképpen azon a településen, ahol laknak, négy pár is jelezte, hogy szeretnének összeházasodni, Rohodon és Tuzséron pedig két pár rendezte a házasságát. A jó példákat mások is követik, a fiatalok is. Más jellegű, de óriási eredmény az is, amikor egy több éve szolgáló pap, aki eddig nem nagyon erőltette, hogy foglalkozzon a településen élő cigánysággal, egyszer csak azt mondja nekem: segíts elkezdeni, mert tudom, hogy ez nem megkerülhető. Nincs még ott a szívében, hogy boldogan és örömmel megy ki a cigánytelepre vagy abba az utcába, ahol több cigány család lakik, de legalább már érzi, hogy nem maradhat közömbös, valamit tennie kell. Ez egy hosszú érzékenyítés eredménye. Sok ilyen esetről tudok beszámolni, egyik pap a másik után ismeri fel, hogy dolga van a cigányság körében. Azt hiszem, nagy motivációt jelent az a szentírási szakasz, amely arról szól, hogy a király megnyegzőre hívja az embereit, de ők különböző elfoglaltságokra hivatkozva nem mennek el. Ekkor a király parancsba adja, hogy a szolgák menjenek ki az út szélére, és hívjanak be a vendégségre mindenkit, akit látnak. (Lk 14,16–26)

– Ez hozzátartozik az Ön feladatahoz is?

– Az én dolgom nemcsak az, hogy elmenjek a cigány közösségekbe, hanem az is, hogy a hitoktatóinkkal és a papjainkkal beszélgessek a cigányságról. Sok papot megkerestem azzal, hogy mennyire szíven ütött engem ez az említett evangéliumi szakasz, noha milliószor hallottam már. Kedves atyák, talán nektek sem az a feladatotok most, hogy a megszokott körökből hívjátok az embereket a templomba. Lehet, hogy a meghívást közülük sokan visszautasítják, és most olyanokért kell kimennetek az út szélére, és behívnotok őket a lakomára, akikre korábban nem is gondoltatok. Valószínűleg a példabeszédben szereplő szolgák sem számítottak arra, hogy majd koldusokat kell meghívniuk uruk asztalához. Azok a papok, akikkel beszélgettem erről, megértették az evangéliumi példabeszéd jelentőségét, és közösen hívjuk a cigányságot a görögkatolikus közösségekbe, szertartásokra. Nagyon nagy dolog az is, hogy mindannyian, akik a cigánypasztorációban tevékenykedünk, közösséget alkotunk. Ennek előzményeit az egri cigánypasztorációs konferenciák, a nyári, országos cigánypasztorációs lelkipályversenyek jelentik, és az is, hogy Székely János püspök atya, a Boldog Ceferino Intézettel karöltve, összefogja ezeket az embereket. Óriási eredmény, hogy azok, akik az országban cigánypasztorációval foglalkoznak – legyenek bár világi vagy egyházi személyek –, nagyjából ismerik egymást, tudnak segítséget kérni egymástól, és együtt dolgozni. Egy közösség vagyunk, tanulhatunk egymástól, számíthatunk egymásra. Nagyon fontosnak tartom azt is, hogy görögkatolikus egyházi vezetőink mindegyike: Fülöp érsek-metropolita, Atanáz és Ábel püspök is a szíven viseli a perifériára került emberek sorsát.

– Mit remél a „Ti az Egyház szívében vagytok” című könyv megjelenésétől?

– Nagyon jó megmutatni magunkat: lehet, hogy nincsenek látványos eredményeink, de azért vagyunk, létezünk, tesszük a dolgunkat. Lehet, hogy most még csak háttér-munkának látszik, amit csinálunk. Sok esetben csak mondjuk, hogy az Egyház szívében vagyunk, de igazából gyakran a perifériára sodródunk, nemcsak a cigányság, hanem azok is, akik a cigánypasztorációban dolgozunk. Van egy kedves barátom, aki azt mondta: nem elég a tyúknak tojást tojni, kotkodálnia is kell, hogy észrevegyék. Meg kell mutatnunk, hogy történnék lépések a cigánypasztoráció területén. Ez a könyv tartalmazza mindazok elérhetőségét, akik a Katolikus Egyházon belül cigánypasztorációval foglalkoznak. Bátran fordulhatunk segítségért egymáshoz, és minden együttműködés gyümölcsöket teremthet.

Bodnár Dániel
Fotó: Nyíregyházi Egyházmegye

Együtt járjuk az üdvösség útját

Vendégségben a Dunakeszi Görögkatolikus Parókián

(Folytatás az 1. oldalról)

„Az első liturgiára a saját autómmal hoztam el a híveket, nagyjából ennyien voltunk. De Máriapócsról jöttem, láttam már sok csodát” – emlékszik vissza a lelkipásztor arra, honnan indult a közösség, amely mára az egész templomot megtöltötte. 2010-ben kapta a kinevezését, azóta ő ennek a Váci Egyházmegyében élő, de a Hajdúdorogi Főegyházmegyéhez tartozó szórványinak a lelkipásztora.

Egymástól távol, szétteredezve éltek és élnek a közösséghez tartozó hívek, beágyazódva a római katolikus többségbe, mégsem asszimilálódtak. „Az egyik képviselő-testületi tagunk a római katolikus templomban sekrestyés” – említi egy jellemző példát a parókus, akihez Nógrád megye 158 településének lelkipásztori ellátása is tartozik. „A budapesti helynökségben szolgáló pap testvéreimmel nagy területeket, sokszor egész megyéket fedünk le. Településenként gyakran csak egy-két görögkatolikus család él, őket kell összegyűjtenünk. Ez a mi templomunk hivatása is: a hívek összegyűjtése. Nincs módom arra, hogy folyamatosan járjam a területet, látogassam a híveket, de ha szükség van rám, ha feladat van – például keresztelő, temetés –, mindenhol ott tudok lenni. Egyházunk azért küld a szórványba is papokat, hogy akik elszármaznak a keleti or-

”

A templomunk szakrális és kulturális központ egyszerre. Olyan gyülekezési hely, ahol találkozni tudnak azok az emberek, akik szétszórva élnek

szágrészből, az új helyükön is találjanak lelki központokat, mert ezek hiányában a hívek könnyen eltűnnek – mutatja be Bubrik Miklós a szórványlét nehézségeit. A templom ezért szakrális és kulturális központ egyszerre. Olyan gyülekezési hely, ahol találkozni tudnak azok az emberek, akik szétszórva élnek. Az eltelt éveket a növekedésért folytatott küzdelemként írja le a parókus. „Nehéz, sokszor lelket próbáló feladat volt, de a felépült templom átmelegítette az emberek szívét, és egyre többen lettek, akik jól érezték magukat itt. Ma már évente legalább tízszer van olyan közösségi alkalmunk, amikor nem elég a száz szék. Lélekemelő látni, milyen sokan vagyunk. Tizenkét ministránsruhát kellett készítenünk, és a Covid-járvány előtt huszonkilenc keresztelőnk volt. Talán ezért is mertünk belevágni az óvoda építésébe.”

Miközben Miklós atya mesél, egyre inkább az az érzé-

sem, hogy az emberek itt nagyon jól érezhetik magukat a vasárnapi szent liturgiákon. Mindenkét számontartanak, az újonnan érkezőket rögtön megkérlik, hogy mutakozzának be a többieknek. „Elszámazottak közössége vagyunk, ezért az újakat megszólítjuk, hogy ők is ugyanúgy a magukénak érezhessék a közösség biztonságát adó erejét, mint mi, akik régebb óta itt vagyunk. Feltehetően a szórványlétből is fakad, hogy az emberek próbálnak belekapaszkodni mindenbe, ami segít, hogy otthon érezzék magukat, így igazi szeretettel vannak jelen a közösségekben és a liturgiákon.”

A nagybőjtben voltak négyórás szertartások is, de itt nincs semmiféle szigor, lehet később érkezni, és korábban távozni – mondja Bubrik Miklós. Három gyereke is a közösség aktív tagja. Az érettségire készülő nagyobbik fia a főkantor, a tizenhat éves öccse az alkantor. Ők vasárnaponta három szertartást is végigénekelnek, és a barátaik is szívesen bekapcsolódnak a szolgálatba. Bubrik Miklós szerint a kulcs, hogy a gyerekek otthon érezzék magukat a templomban. Az ő gyerekei itt nőttek fel, és a felnőttek példáját látva fokozatosan megtanulták, hogyan kell viselkedni. A parókus szerint a pap feladata, hogy mindig elérhető, megtalálható legyen. Vallja, abban kell segítenie az embereknek, hogy rátaláljanak a Jőisteni, bele tudjanak kapaszkodni, és a hívek egymást segítve, együtt járassák az üdvösség útját.

A hétköznapi és az ünnepnapok egyre inkább közösséggé formálták őket. Bubrik Miklós hitvallása, hogy az imádságos közösség atyai házat teremt, ahol otthonra lehet lenni, és ahová mindig vissza lehet térni. Az imádságos alkalmak mellett sok programot is szerveznek a közösségekben. Miklós atya felelőse ikonfestő kört vezet, de mesélőkör is működik, és rendszeresen szerveznek előadásokat, bálokat, boresteket. A parókus szomorúan mondja: sajnos, a Covid-járvány mindent leépített.

Dicséri a Dunakeszi lelkészeivel való kapcsolatot, akikkel havonta találkoznak egy-egy délutánra. „Együtt sírunk, együtt nevetünk. Elbeszélge-

tünk egy-egy témáról, majd megosztjuk egymással az aktuális gondjainkat, örömeinket, és közösen imádkozunk. Az a szokásunk, hogy mindenki a melléte üldőrt imádkozik. Felismertük, hogy a szolgálat nem felekezeti függő, hiszen mindannyian az emberekért dolgozunk, ugyanazok a problémáink, így könnyen meg tudunk nyílni egymás előtt.”

Szerencsésnek mondja magát azért is, mert nagyon jó a

kapcsolat a közösség és a települési önkormányzat között. „Mindenkinek ilyen jó városvezetést kívánok. Jelképes összegért kaptuk a telket, támogatást az építkezést is. Mindenki a maga helyén igyekszik tenni ugyanazért a célért: az emberért. És együtt, egymással összefogva többet érhetünk el.”

A Szent Péter és Pál-templom nyitva áll most, a járvány idején is, a parókus ajtaja szintén. „Csak a liturgiára jöhetünk

össze, de bárki betérhet ide imádkozni, elcsendesedni.”

Az első görögkatolikusok az 50-es években költöztek a főváros vonzáskörzetébe, a megélhetés miatt. A 60-as évektől már források támasztják alá a jelenlétüket. A betelepülések ma is folyamatosak; a fiatalok, akik a keleti országrészből Budapestre jönnek tanulni, általában itt maradnak. A dunakeszi Szent Mihály Plébánia historia domusa 1968-ban említést tesz a szórványlelkészség felállításáról és arról is, hogy az ideérkező görögkatolikus pap valamelyik római katolikus templom fogja használni a liturgiák bemutatására. Kezdetben még csak öt-hat hívó vett részt a

előkészületei is megkezdődhetek. A megvalósításhoz összefogott a hívó közösség, az Egyház, a kormány és Dunakeszi városa. Az önkormányzattól jelképes áron vásárolt telek volt az első lépés. Ezt az altemplom építése követte. 2013-ban Kocsis Fülöp érsek az antimenziont az oltárra helyezte, ami így az egyházközségi liturgiák helyévé vált. A szent liturgiára a hívek otthonról hozták magukkal a széket; amikor hideg volt, a pokrócot is. Már rögtön az első nyáron három esküvőt ünnepeltek: a pároknak fontos volt, hogy itt kössenek házasságot, nem mentek más templomba. Bubrik Miklós kezdetől fogva kitarított amellett, hogy kétszintes templomot építsenek: „Legyen temetkezési hely is, hogy nyughelyre találhassanak azok az emberek, akik a közösséghez tartoztak, akik itt teremtettek egzisztenciát.” Négy év alatt épült fel a templom, két évre rá pedig kormányzati támogatással elkészült a parókia, ami lehetővé tette, hogy Bubrik Miklós és családja Dunakeszire költözzön. Idén szeptemberre befejeződnek a 75 férőhelyes óvoda munkálatai is. Már áll a két épület – mutatja a parókus, és azt is elmondja, hogy az egyikben a csoportszobák, a másikban pedig az irodák és a kiszolgálóhelyiségek kapnak helyet. Hátul nagy udvar található, ahol egy elkülönített részben kegyeleti emlékhelyet alakítanak ki, hiszen egy korábbi temető területén áll az épület.

A Szent Péter és Pál-templom tervezése 2002-ben vette kezdetét. Daragó László építész tervező igyekezett mindenben megfelelni a görögkatolikus felekezet közösségi igényeinek, emellett pedig Guzik Tamás építészettörténész, a Budapesti Műszaki Egyetem legendás tanára emlékének is adózni szeretett volna. Az általa megálmodott templomterv egy örmény előképre, a Kr. u. 618-ban emelt ecsmiadzin Szent Hripszime-templomra tekint vissza, ami a keleti hagyományokhoz való visszatérés erősödő igényéből is fakad. A templomban hófőhár az enteriőr, még nyoma sincs a bizánci pompának. A templom keletelt, a nyugati bejárat a keresztelő szertartások helye. Innen tekint a hívó a keleti apszisra, és indul el Krisztus felé. Nincs egyedül ezen az úton: kísérője a parókus és a hívó a közösség.

Magyar András hosszú ideig, 1978-tól 2002-ig vezette ezt az egyházközséget. Az ő szolgálat idején, 2001-ben vált önálló parókiává a váci egyházközség, amelynek illetékesége a váci és a dunakeszi római katolikus esperesi kerület határáig terjedt. Később az egyházközség tovább bővült, és Papp Miklós irányításával egy új templom építésének

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita